

Portal Hipertansiyon Kanamaları ve Tedavisi

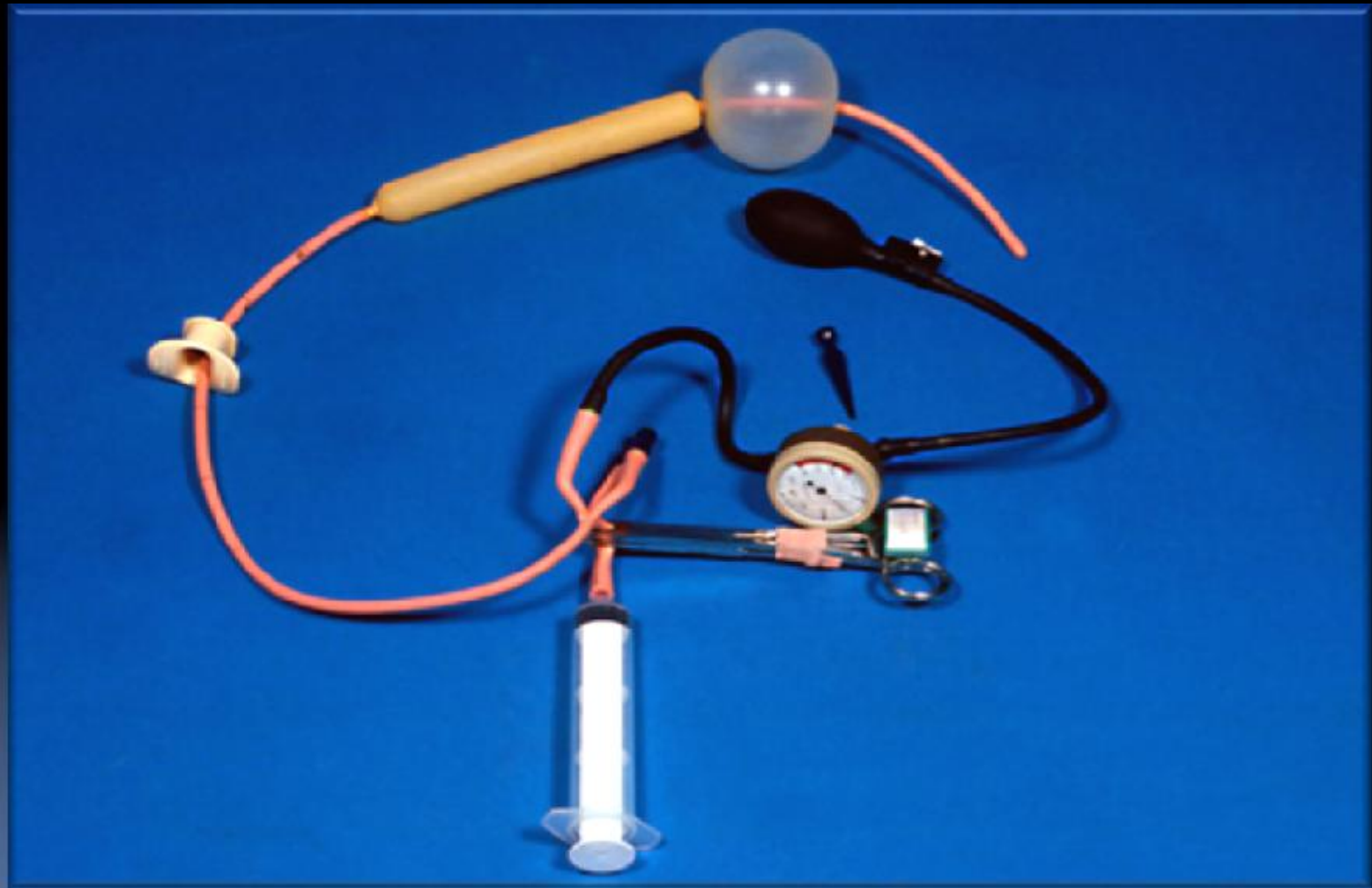
Dr. Kubilay Çınar

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Gastroenteroloji BD

Türkiye-Azerbaycan Ortak Hepatoloji Kursu/İstanbul 2015

Neler yapılabilir??

- Bana dokunmayan yılan 1000 yıl yaşasın??
- Yılanın başını küçükken ezelim??

Siroz

Portal
kan akımı
rezistansı

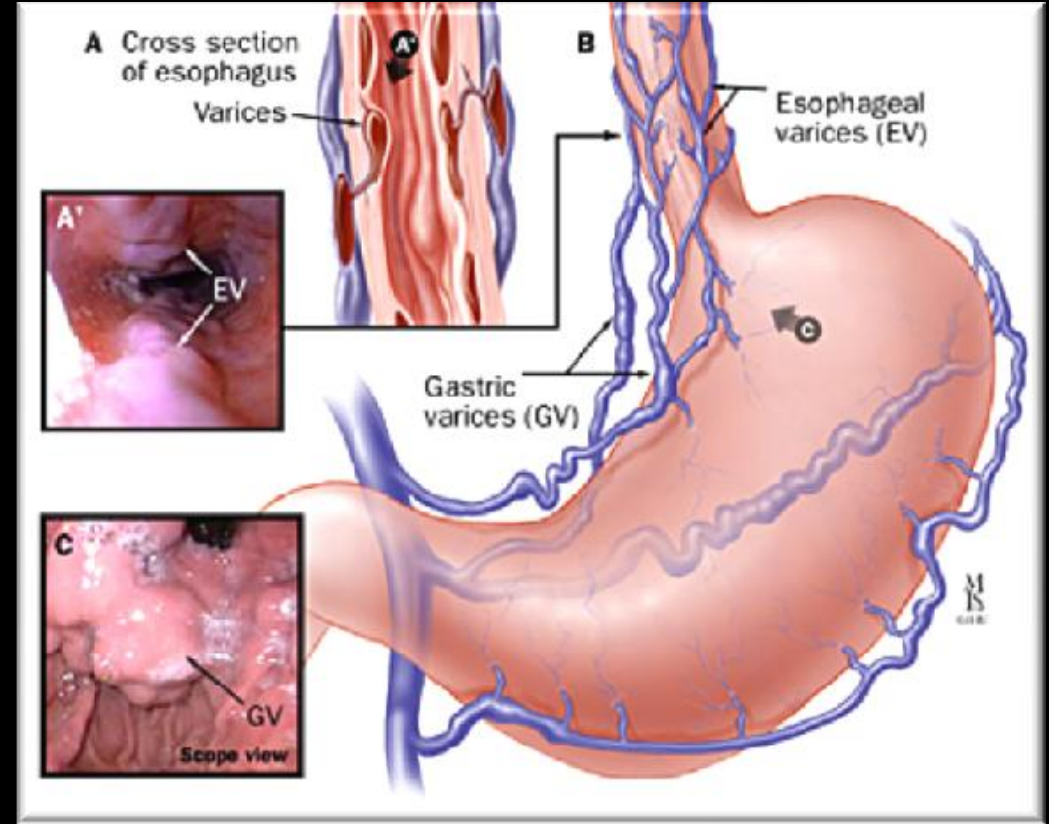
Portal
basınç

Varis

Variste
genişleme

KAN AKIMI

KARACİĞER

Pre Sinüzoidal

PV trombozu
PV dıştan bası
Schistosomiasis
Sarkoidoz
PBC

Sinüzoidal

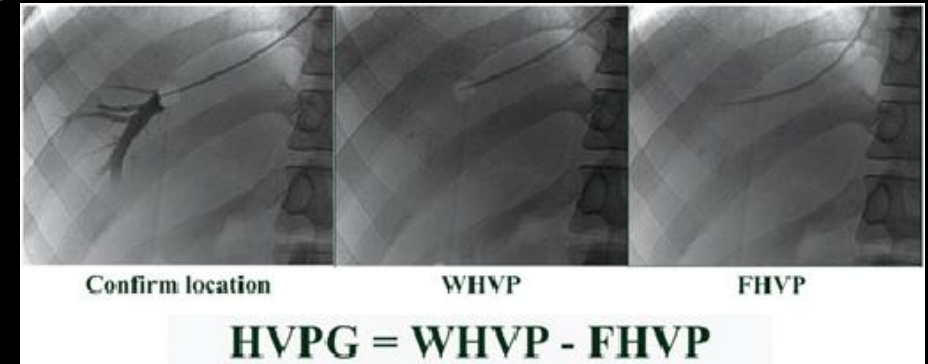
Siroz
Alkolik hepatit

Post Sinüzoidal

Budd–Chiari
Veno-okluziv Hast.
Ciddi KKY
Restriktif Kalp Hast.

Objektifler:

- Kanama tüm sirozluların 1/3 ü
- Her bir kanama atağı %15-20 mortalite
- HVPG>5mmHg
- HVPG>12mmHg
  - Varisin büyüklüğü
  - Varisin görünümü
  - Hastalığın evresi

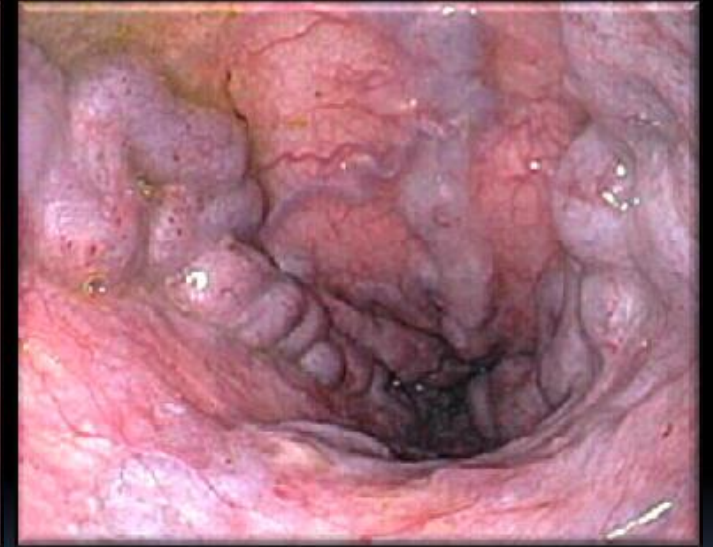
Varis apındaki Progresif Artış

Varis Yok

Küçük Varis

Büyük Varis

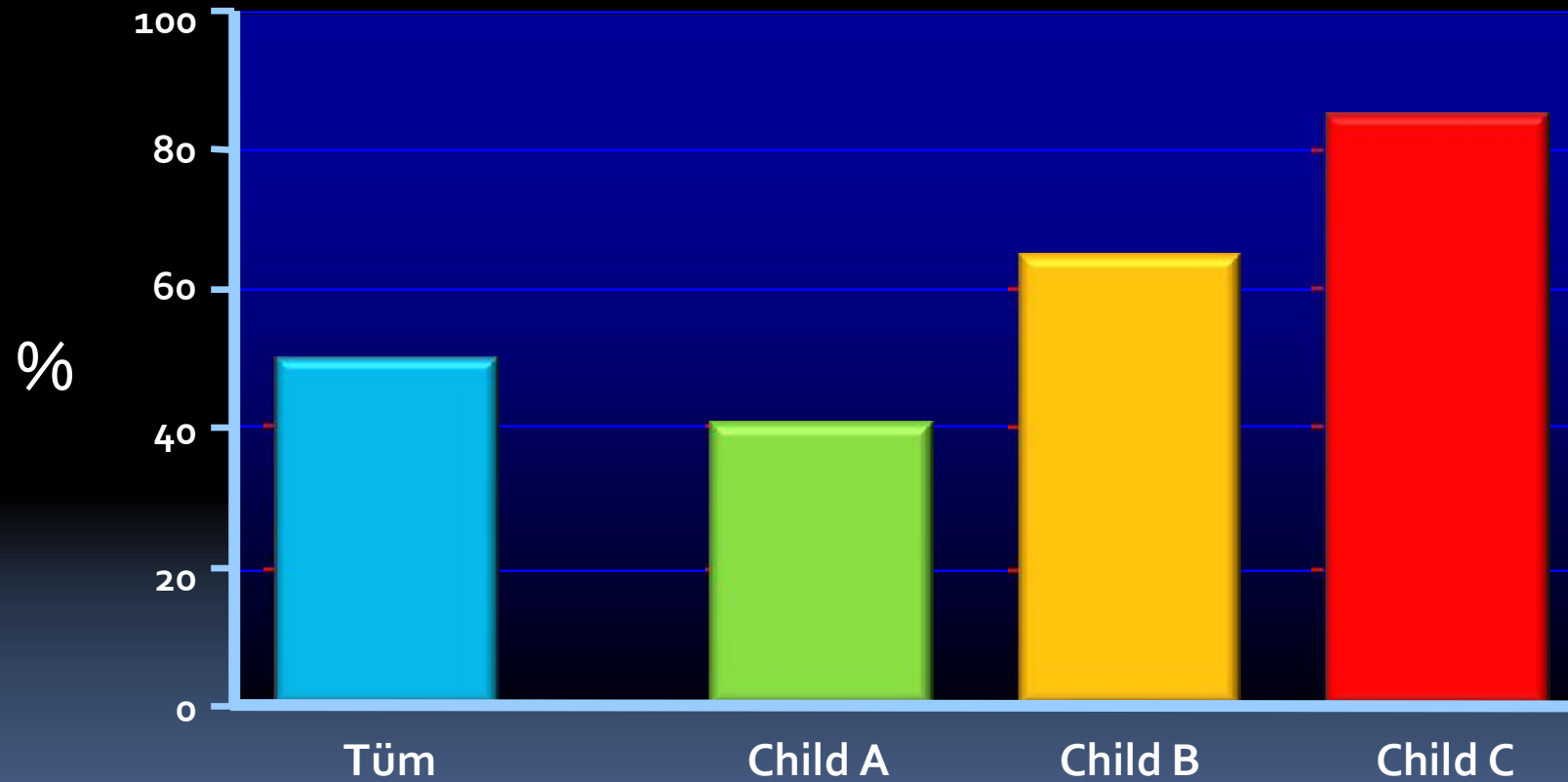

%7-8/yıl

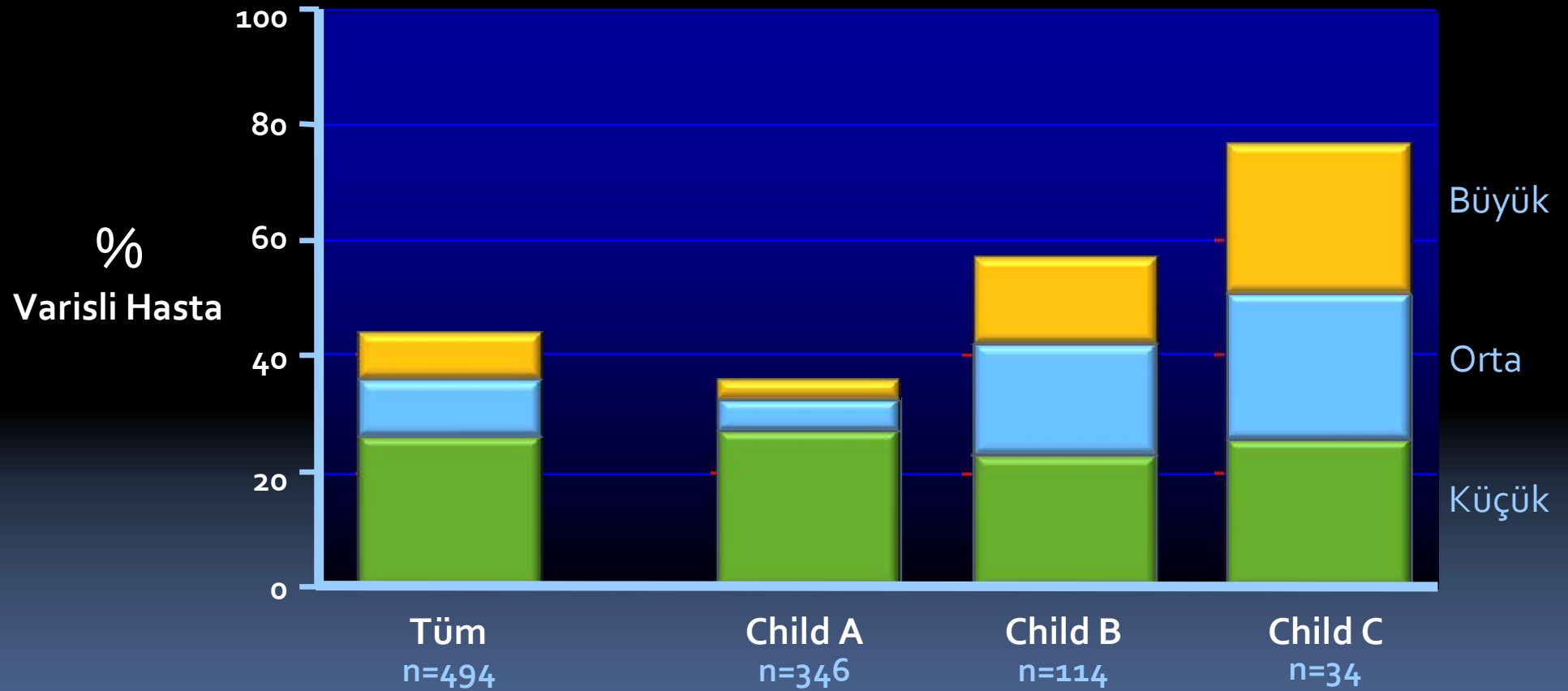
%7-8/yıl

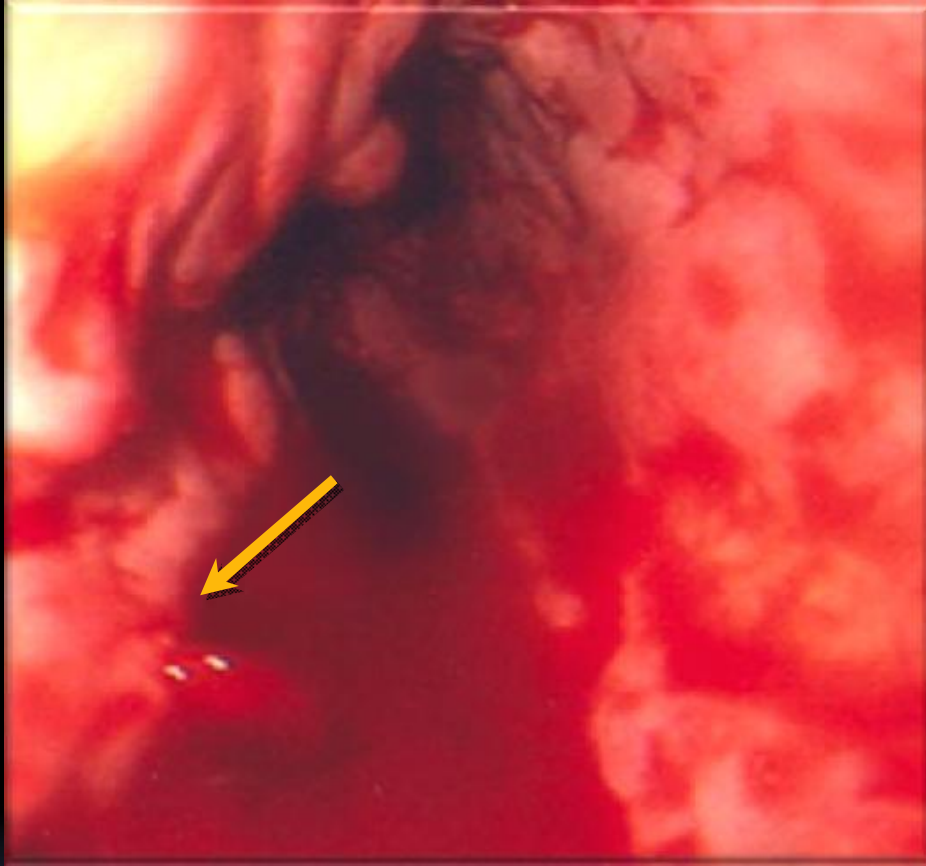
Sirozlu Hastalarda Özofagus Varisi Prevalansı

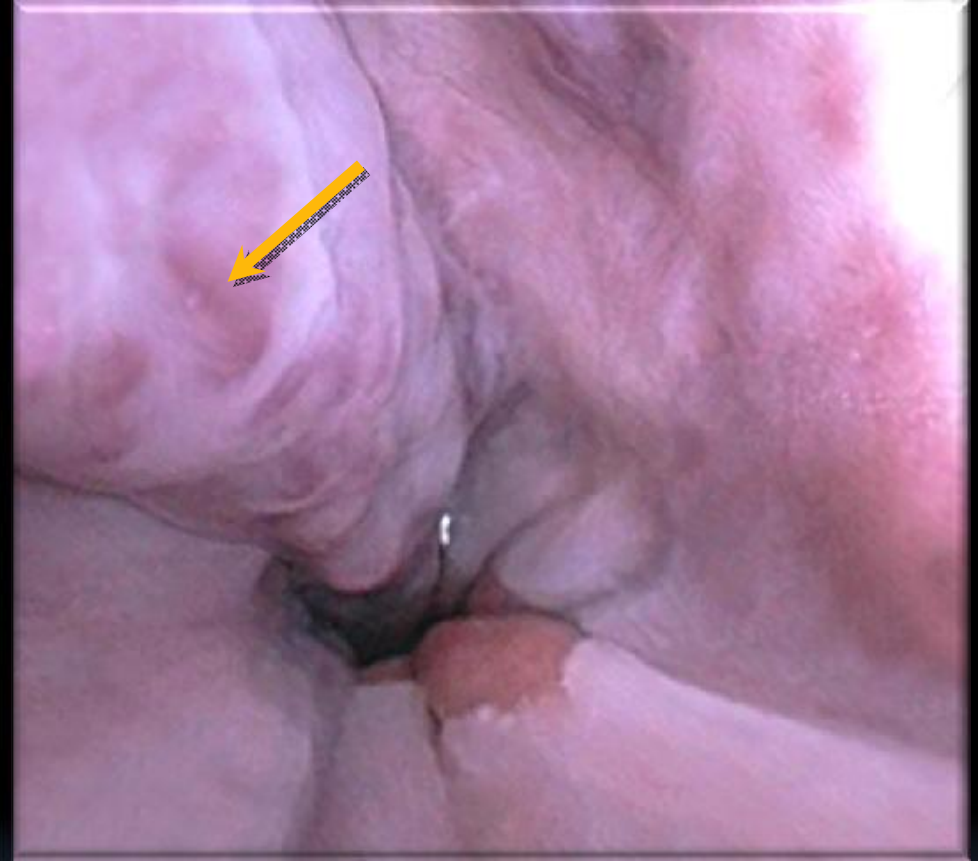
Yeni Siroz Tanısı Konmuş Hastalarda Varis Prevalansı ve Boyutu

Pagliari et al., In: Portal Hypertension: Pathophysiology and Management, 1994: 72

Varis Kanaması

"red sign" olan Varis

Kanama Prediktörleri

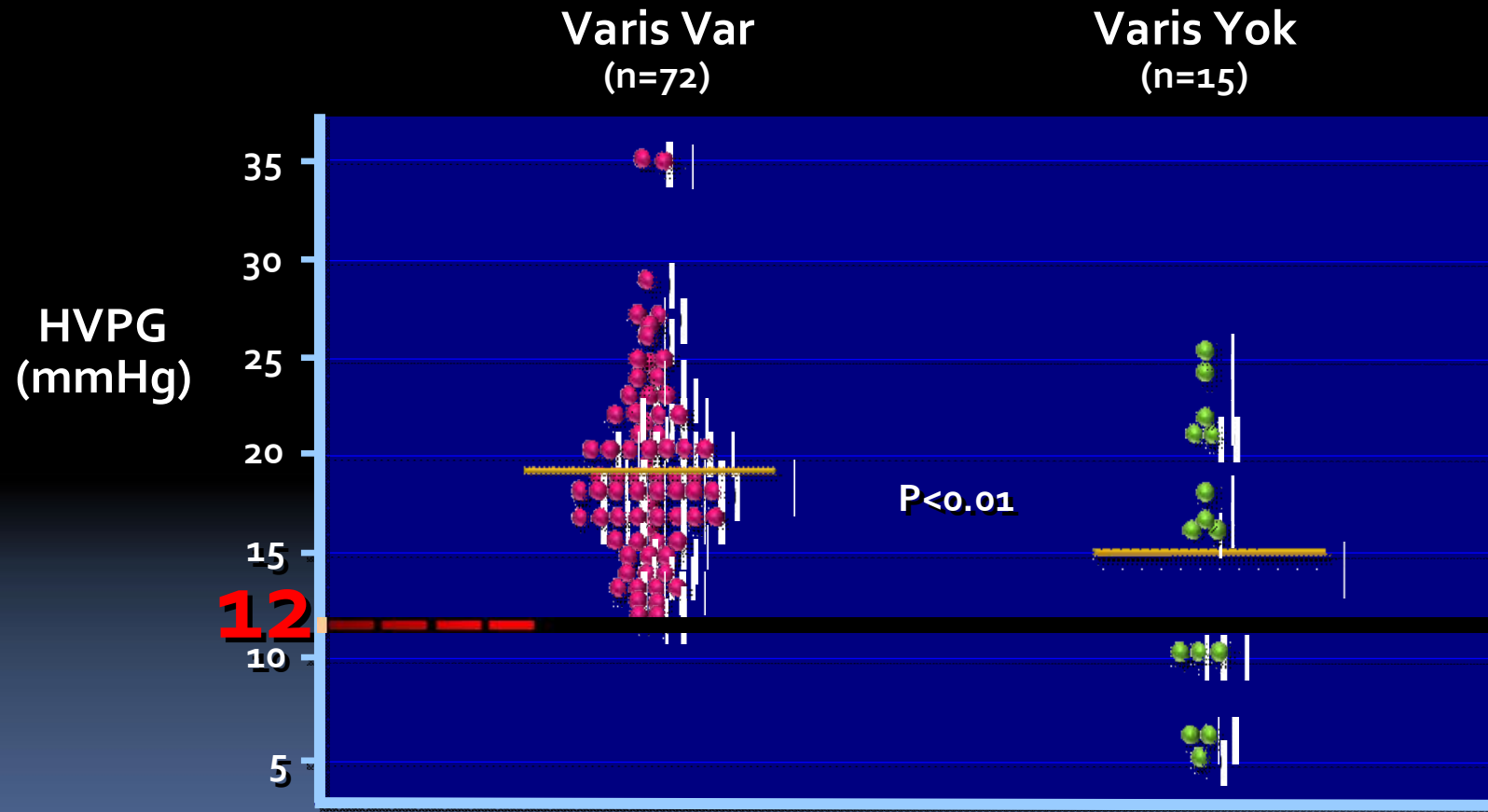
- Varis boyutu
- "Red sign"
- Child B/C

Büyük Varisler Rüptüre Daha Yatkındır

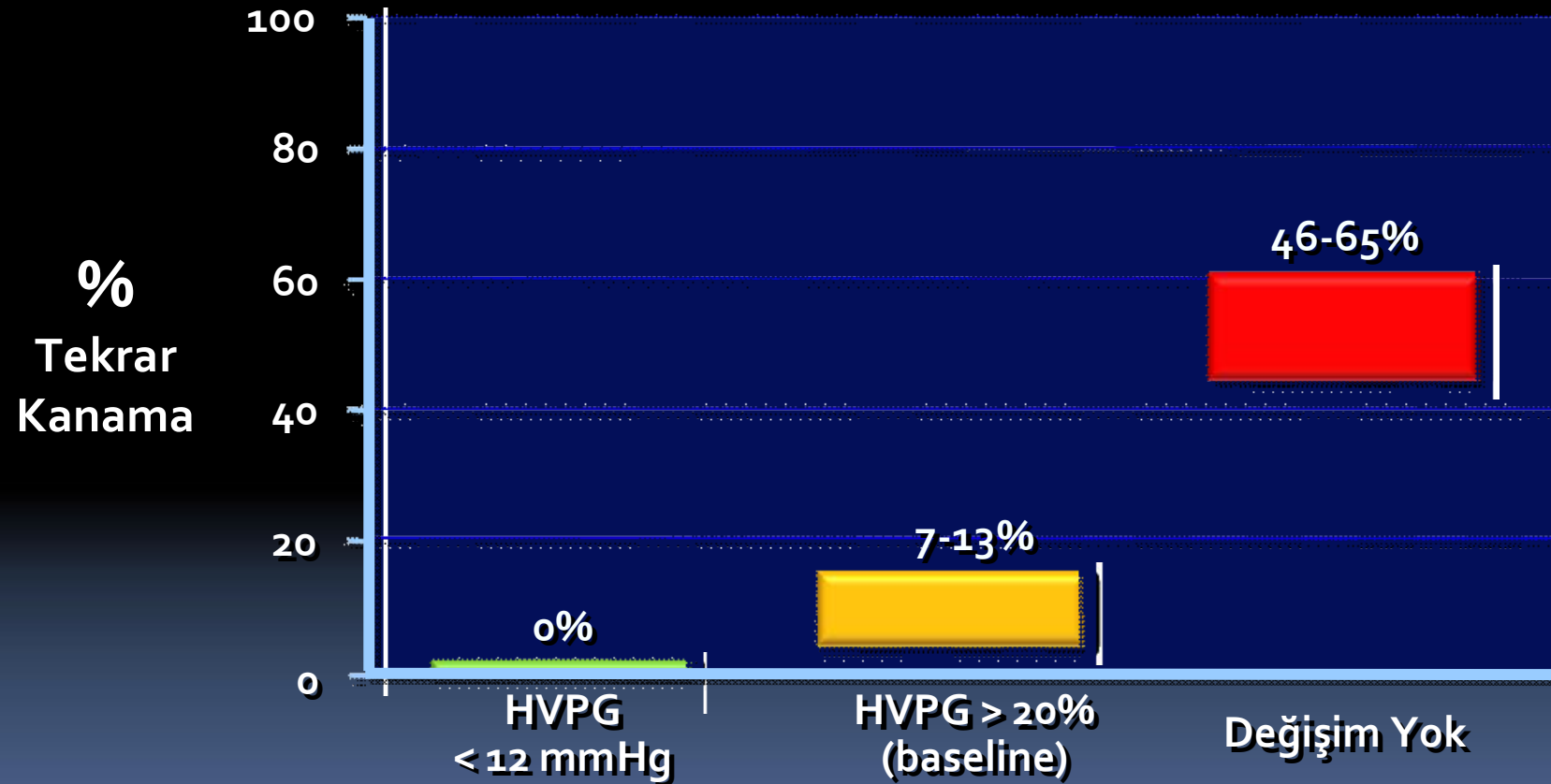

*Merli et al., *Hepatology* 2003; 38:266, **Conn et al., *Hepatology* 1991; 13:902

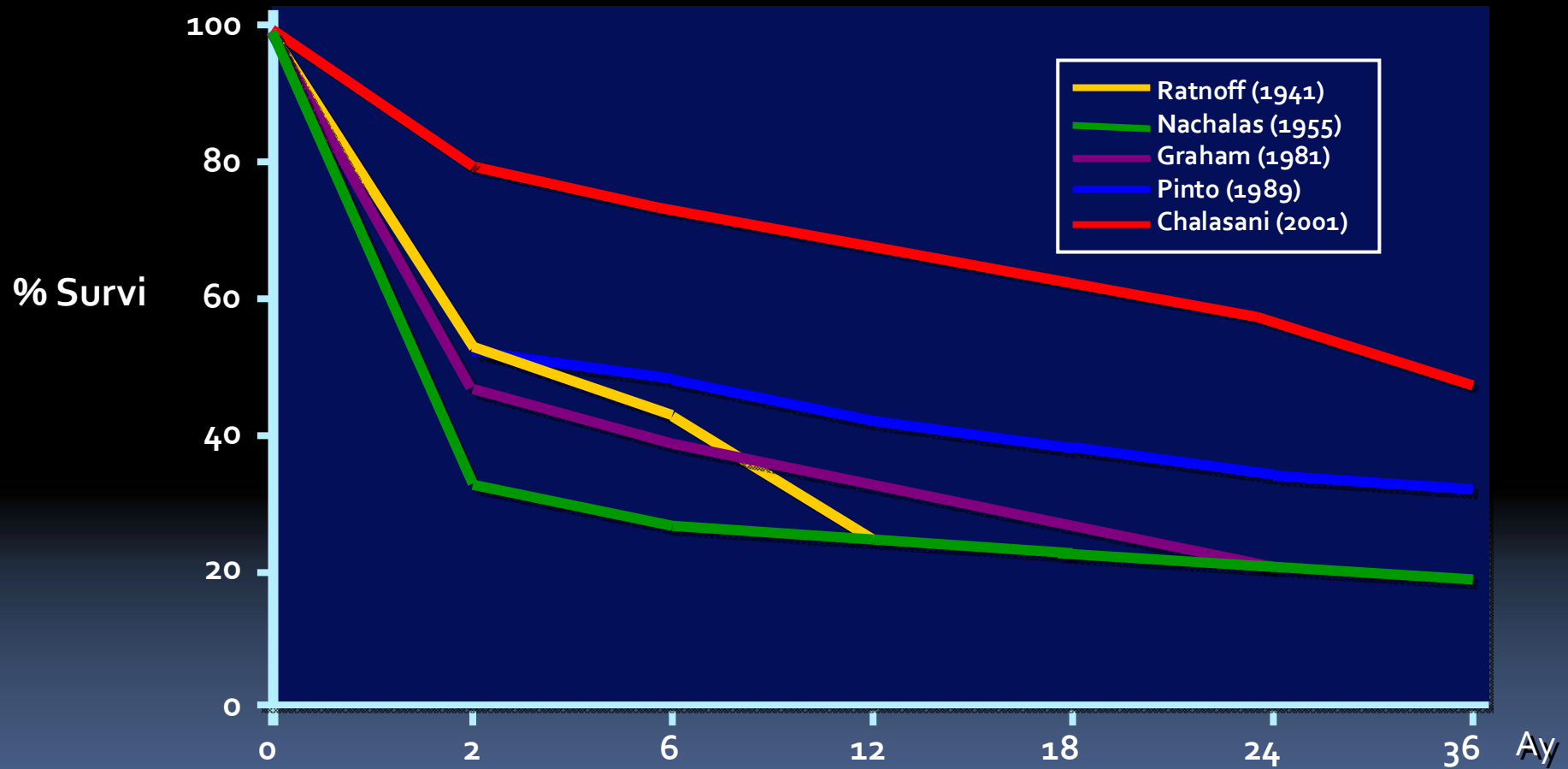
Varis için “sine qua non” 12mmHg

HVPG Azalması Tekrar Kanama Riskini Azaltır

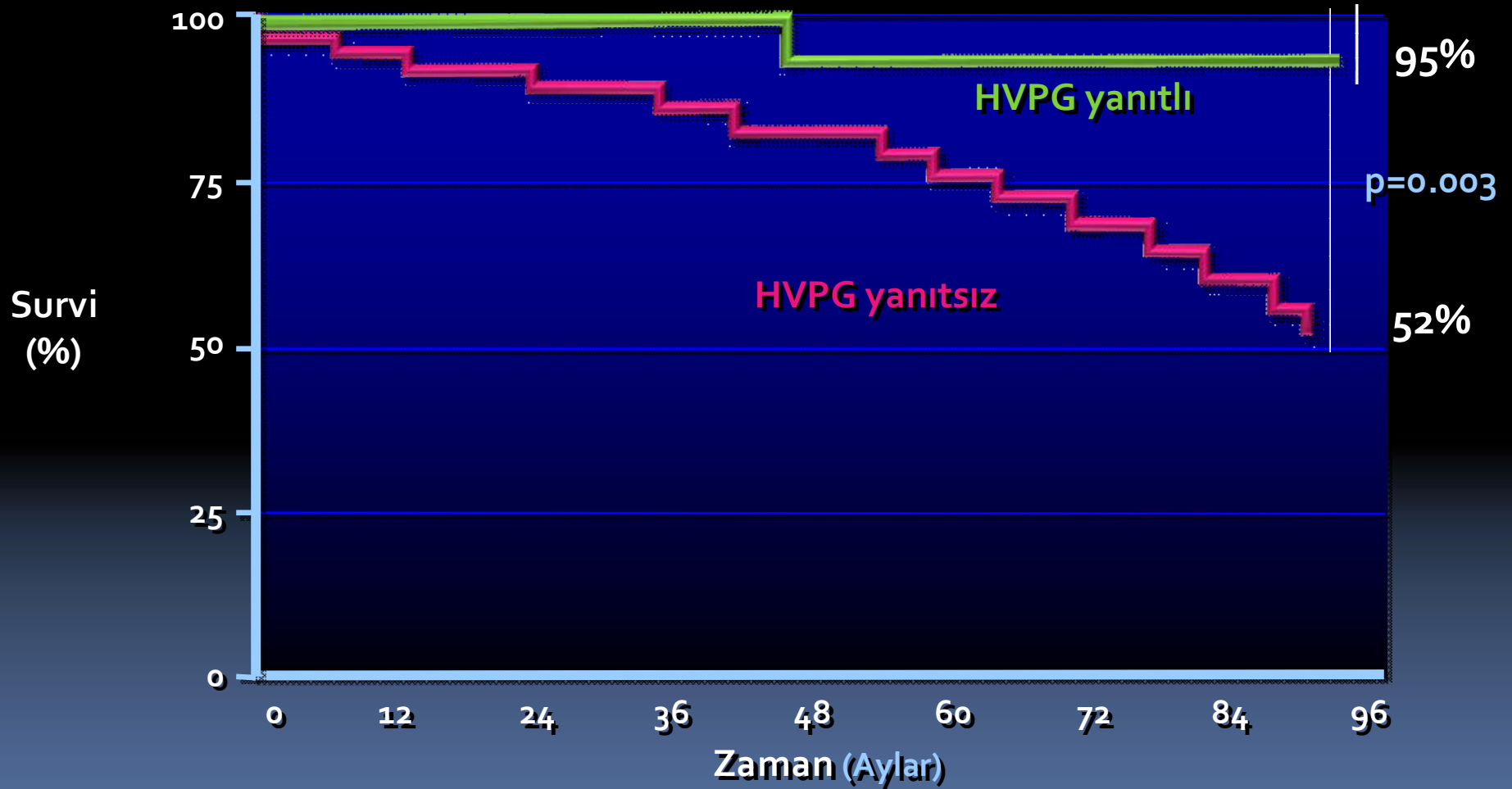
Akut Varis Kanamasında Sağkalım

Chalasani et al. Am J Gastroenterol 2003

HVPG Azalması Sağkalımı Olumlu Etkiler

Abraldes et al., Hepatology 2003; 37:902

Varis İçin Tarama??

- Tarama için güncel neriler:
  - AASLD:
    - Child B/C olan tüm hastalar
    - Child A olan hastalardan portal HT bulgusu olanlar (PLT<140,000, PV >13mm, veya kollateral varlığı)
  - ACG: Siroz tanısı konan tüm hastalara; tanı anında
- Çok sayıda çalışmada BV varlığı için risk faktörleri irdelenmiş...

Sirozlu Hastada Büyük Özofagus Varisi için Prediktörler

Araştırmacı	n	Child A/B/C (%)	BÖV (%)	Parametre
Pagliari	496	70/23/7	9	Düşük PLT
Lavergne	52	49/35/16	19	Ascites
Barcia	95	34/49/17	36	Ascites İleri CPC
Chalasani	346	22/48/30	20	PLT <88,000 Splenomegali
Madhotra	184	43/34/23	25	Splenomegali, PLT <68,000
Zaman	300	11/71/18	31	PLT <80,000 İleri CPC

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

Pre-Primer Profllaksi

- Çok merkezli, randomize, plasebo kontrollü çalışma; timolol vs.plasebo
- Beta blokerler varis gelişimini engellemezler ve ciddi yan etkileri olabilen ajanlardır
- HVPG; varis gelişimini öngörmekte en güçlü parametredir

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

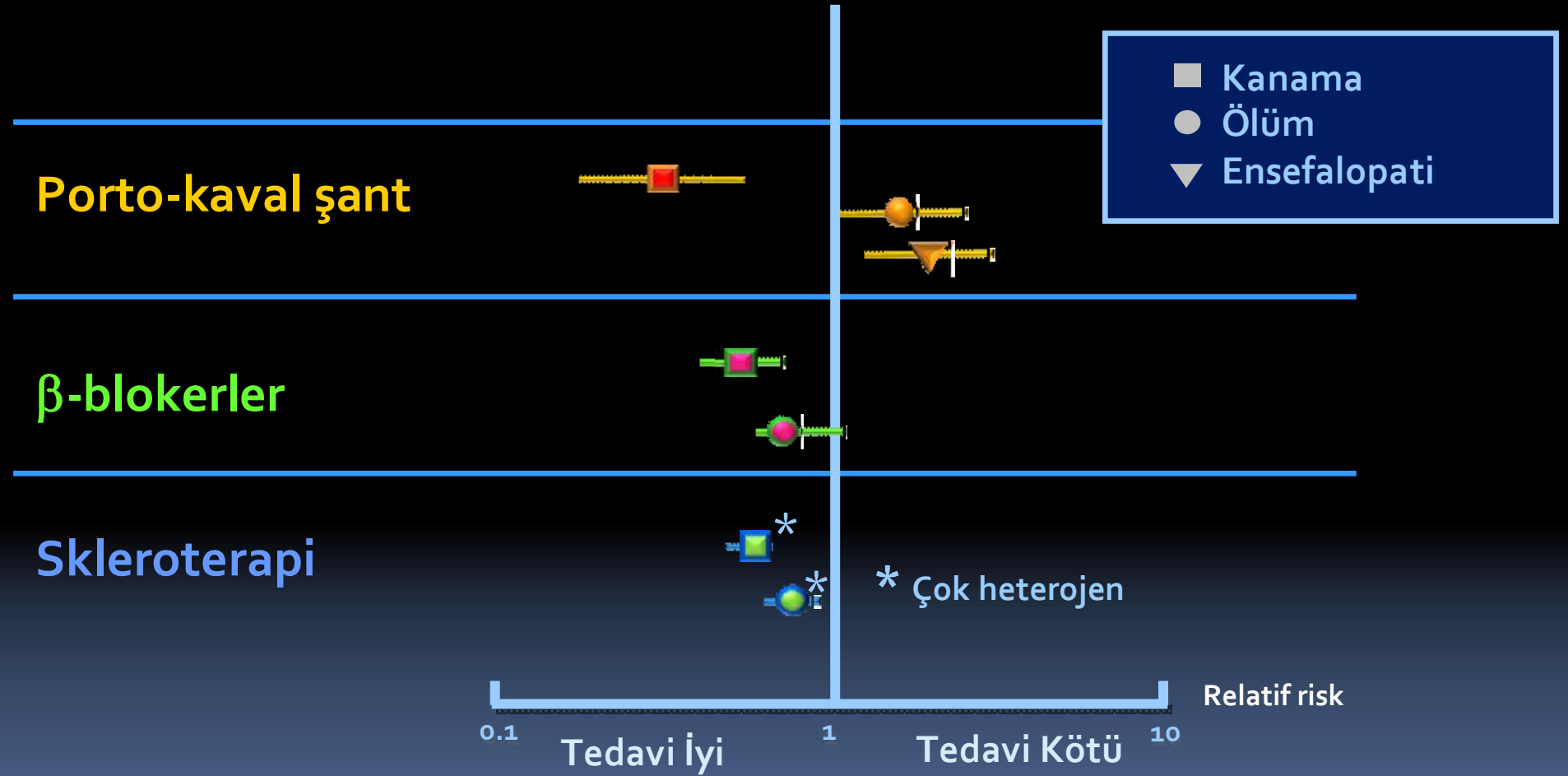
* *Dekompanzasyon durumunda yıllık takip*

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

İlk Varis Kanamasının Önlenmesi

İlk Kanamanın Önlenmesinde Non Selektif Beta Blokerler

Kanama Hızı (~2 yıl)	Kontrol	Beta-bloker	
Tüm Varisler (11 çalışma)	25% (n=600)	15% (n=590)	-10% (-16 to -5)
Büyük Varisler (8 çalışma)	30% (n=411)	14% (n=400)	-16% (-24 to -8)
Küçük Varisler (3 çalışma)	7% (n=100)	2% (n=91)	-5% (-11 to 2)

Ligasyon mu? Beta Bloker mi?

Chen 1998

Sarin 1999

De 1999

Jutabha 2000

De la Mora 2000

Lui 2002

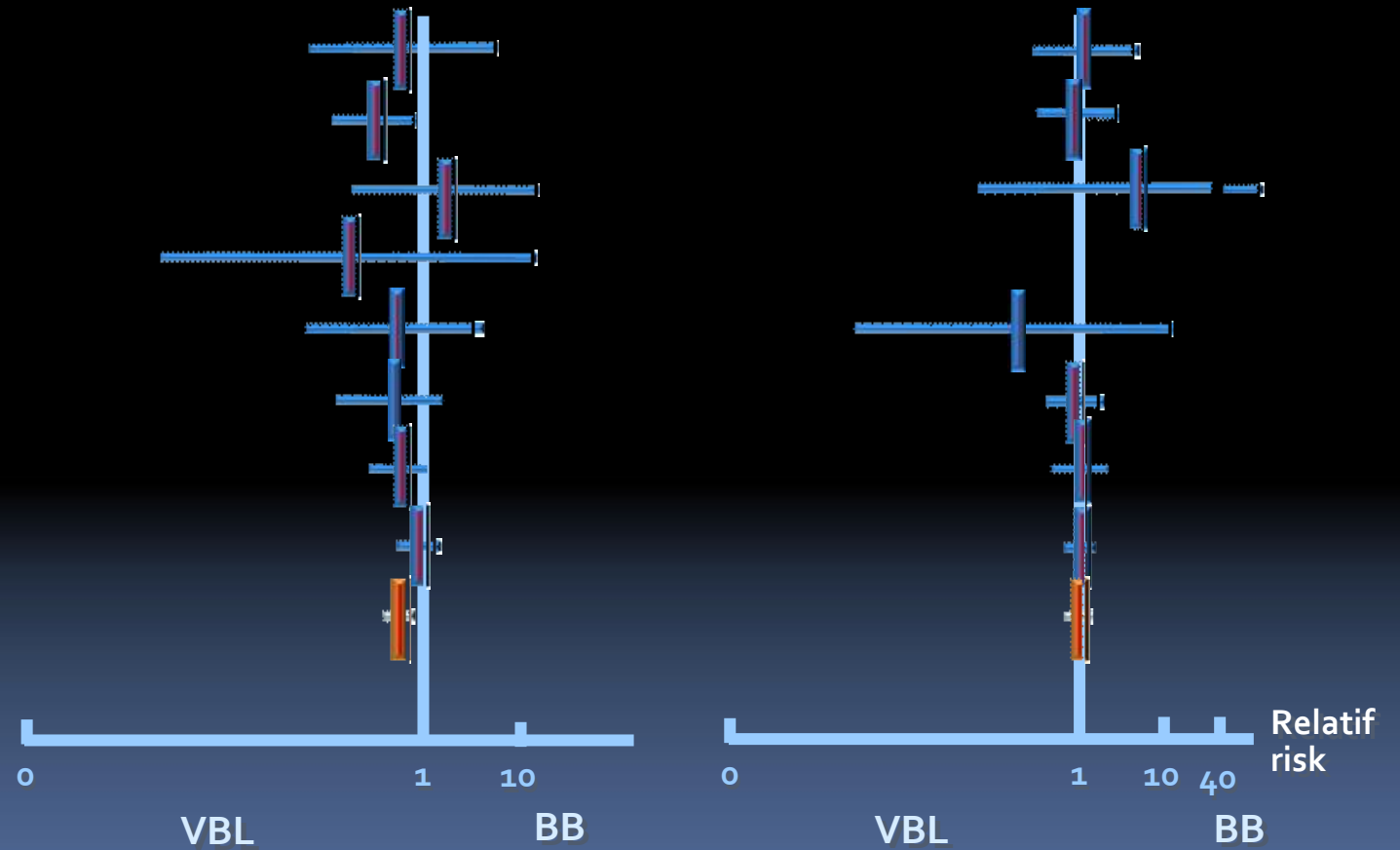
Lo 2004

Schepke 2004

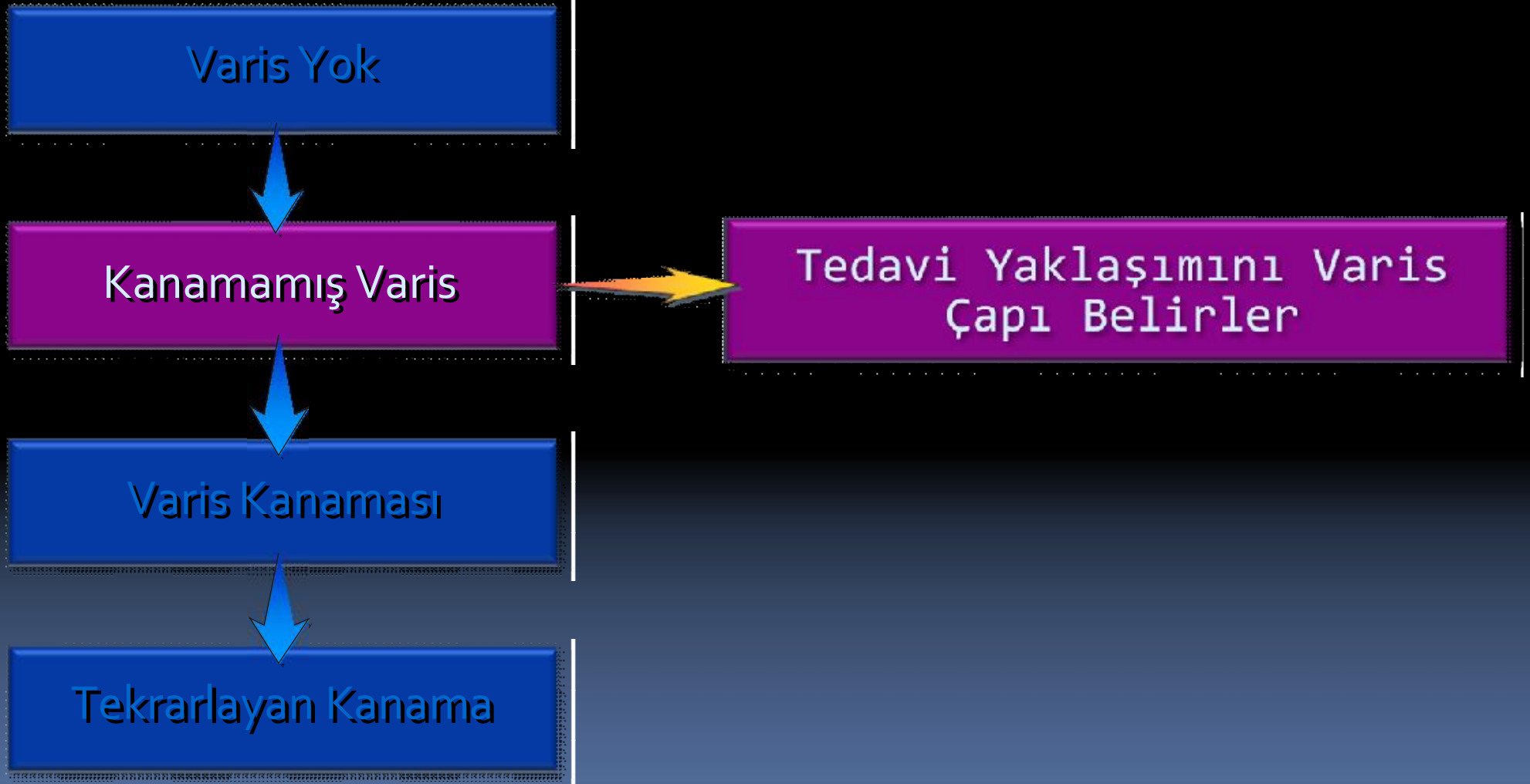
Total

İlk Kanama

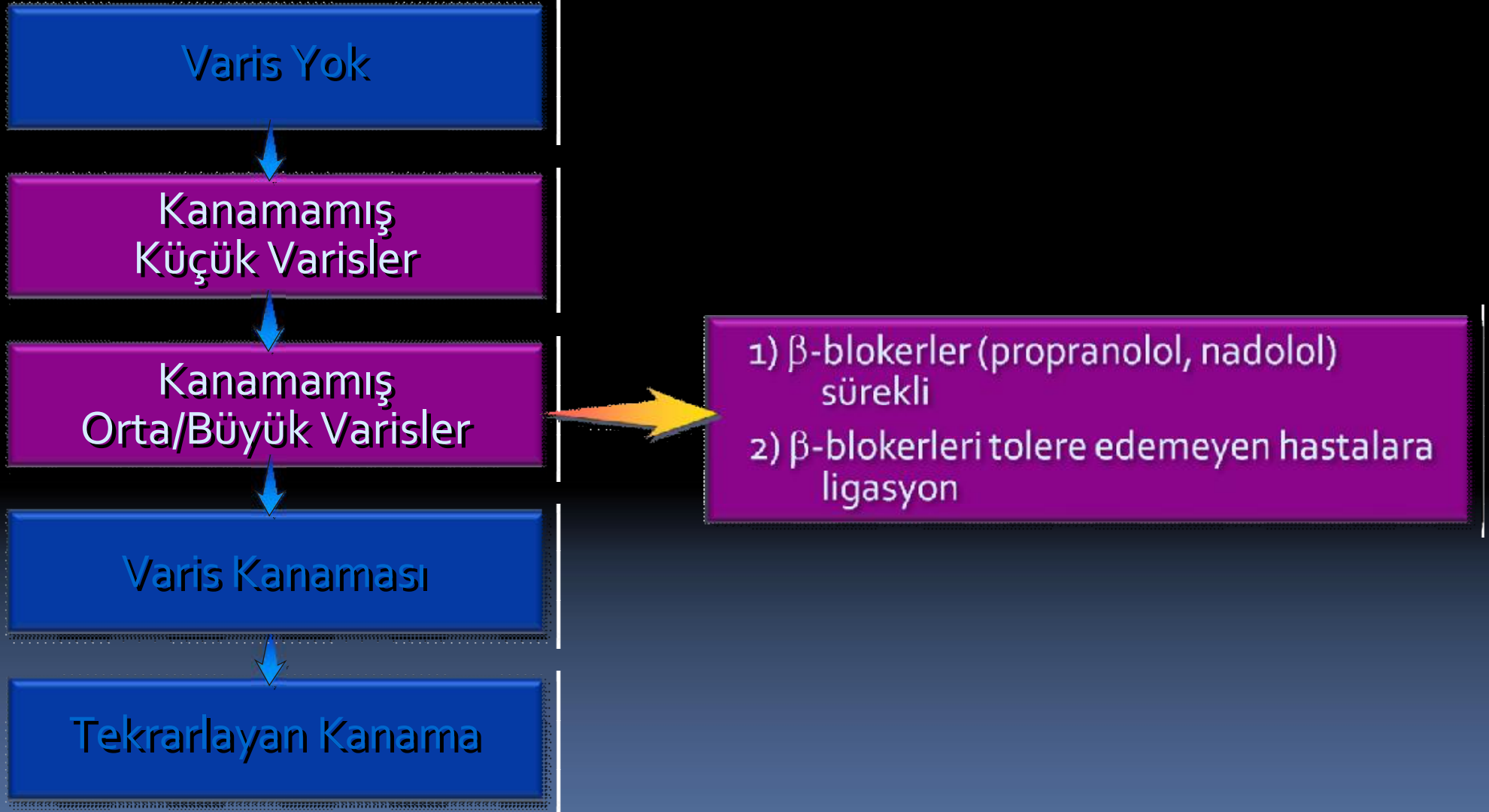
Survi

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

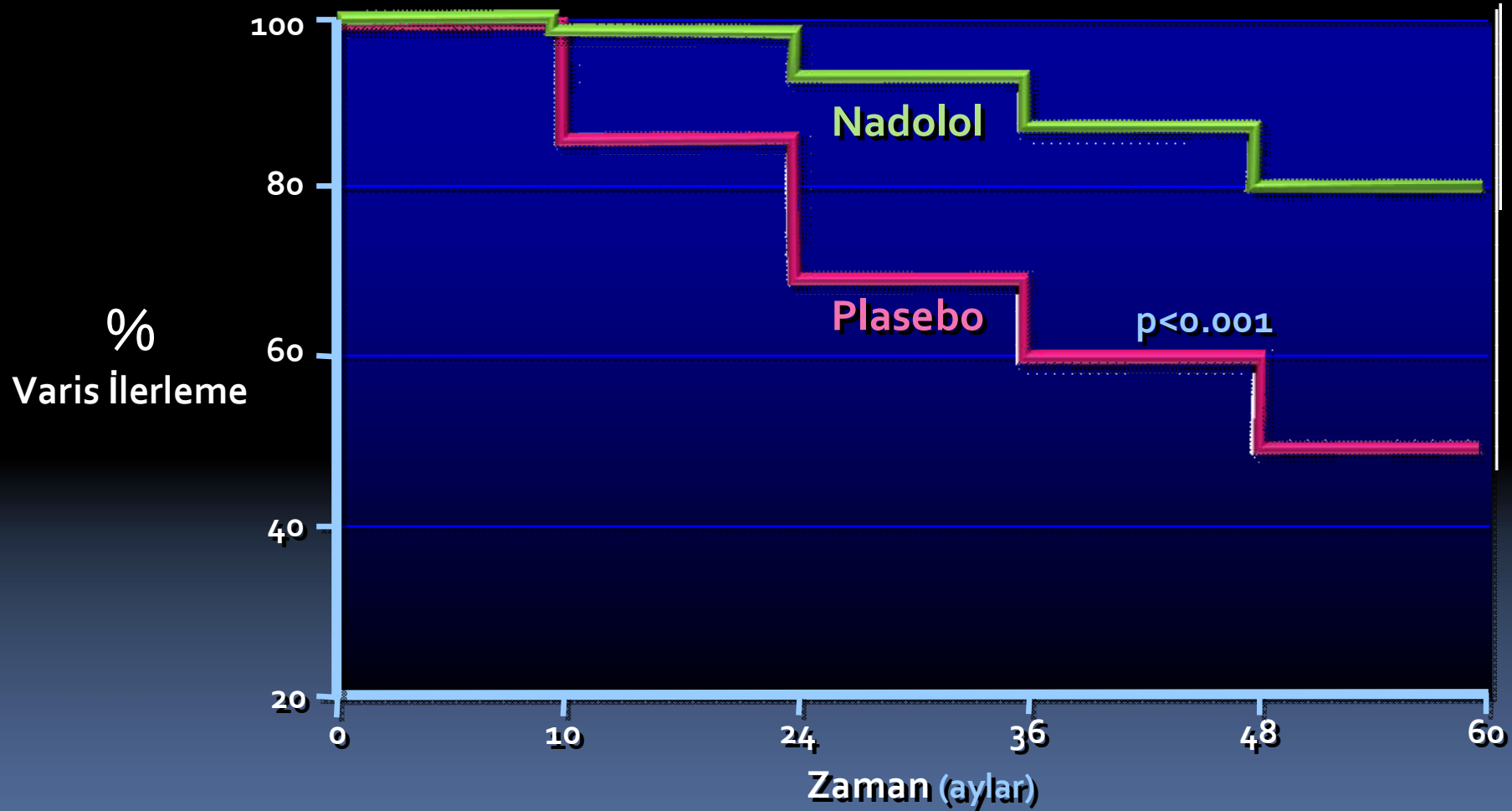
Varis Tedavisi/Varis Kanaması

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

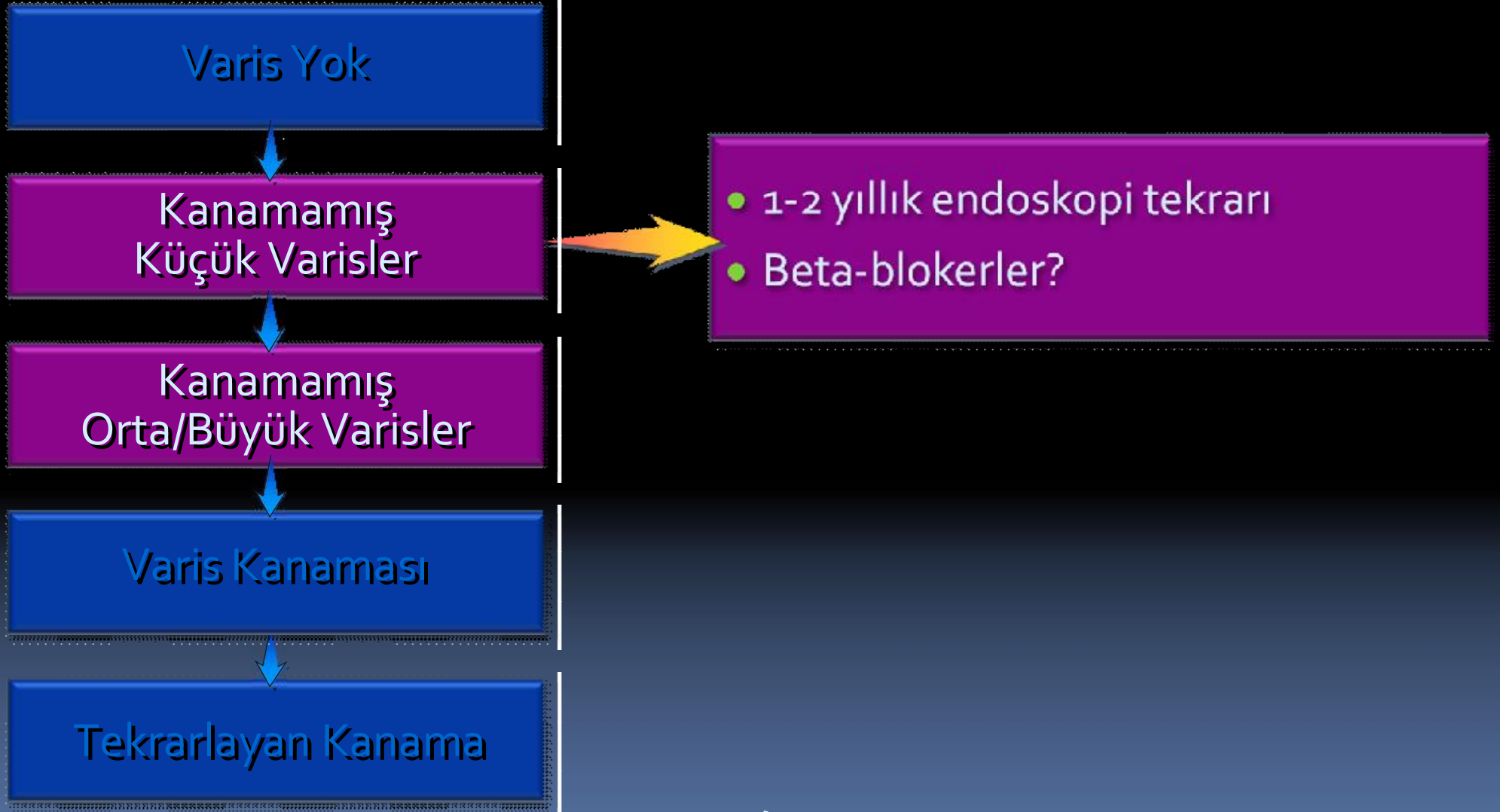
Nadolol Küçük-Büyük Progresyonunu Önleyebilir??

Merkel et al., Gastroenterology 2004; 127:476

Varis Tedavisi/Varis Kanaması

* *Dekompanzasyon durumunda yakın takip*

Varis Durumu

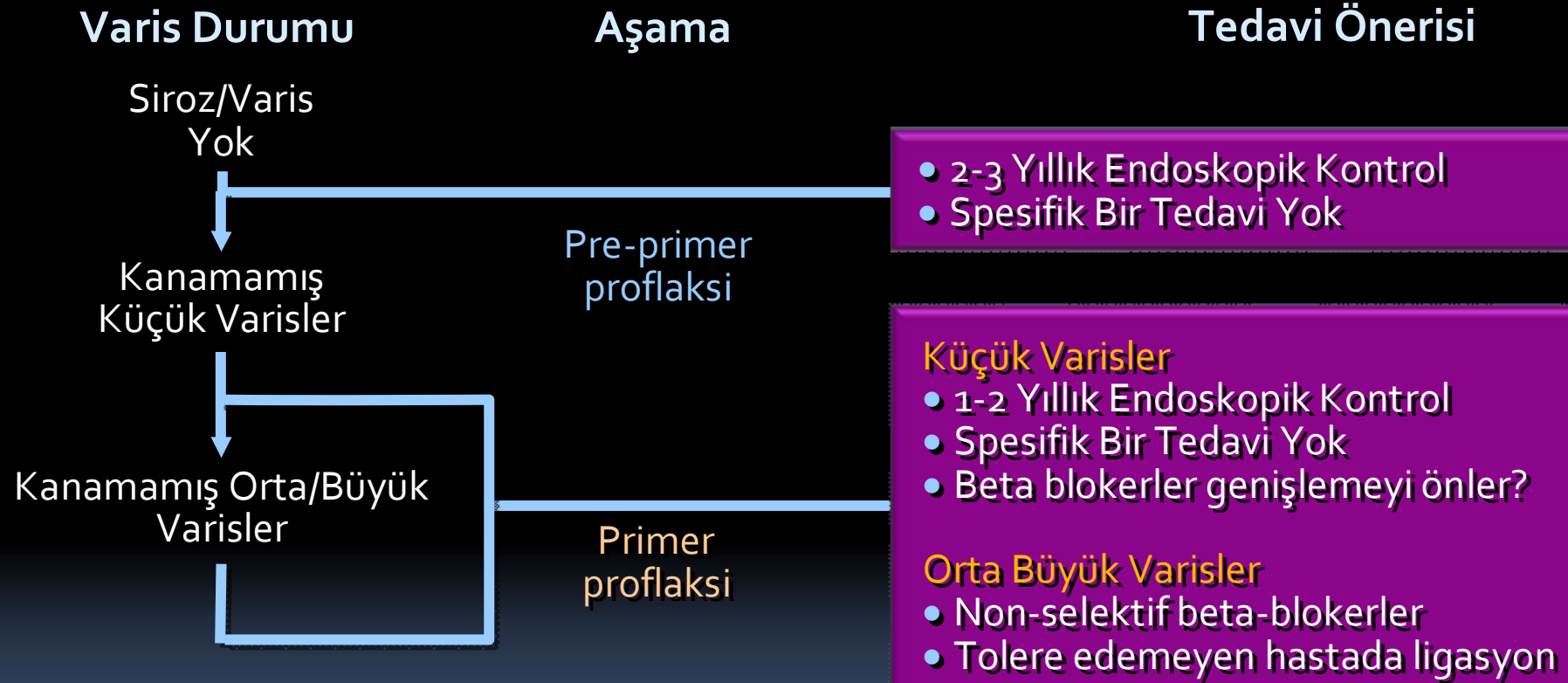
Siroz/Varis
Yok

Ařama

Pre-primer
proflaksi

Tedavi Önerisi

- 2-3 Yıllık Endoskopik Kontrol
- Spesifik Bir Tedavi Yok

Durum 1; Siroz, Varis YOK:

- Geniş, çok merkezli, plasebo kontrollü, çift kör, ABS, ESP....
- Non selektif b-blokerler varis engelleme BAŞARISIZ
- HVPG azalışı >%10 ETKİLİ
- Yan etki %32 vs %48
- Ciddi yan etki %6 vs %18
- Endoskopik takip YETERLİ

Groszmann RJ, Garcia-Tsao G, Bosch J, Grace ND, Burroughs AK, Planas R, et al. for the Portal Hypertension Collaborative Group. Betablockers to prevent gastroesophageal varices in patients with cirrhosis. *N Engl J Med* 2005;353:2254-2261.
D'Amico G, Garcia-Tsao G, Cales P, Escorsell A, Nevens F, Cestari R, et al. Diagnosis of portal hypertension: how and when. In: de Franchis R. *Portal Hypertension III. Proceedings of the Third Baveno International Consensus Workshop on Definitions, Methodology and Therapeutic Strategies*. Oxford, UK: Blackwell Science, 2001: 36-64.
Spiegel BM, Targownik L, Dulai GS, Karsan HA, Gralnek IM. Endoscopic screening for esophageal varices in cirrhosis: Is it ever cost effective? *HEPATOLOGY* 2003;37:366-377.

Durum 2; Siroz, Küçük Varis, Kanamamış :

- Metaanaliz
- Küçük varis 2 yılda ilk varis kanaması %7
- B-bloker ile %2 NS
- Küçükten büyüğe ilerleme
- %37 vs %11 3 yılda

- Öneri;
  - Küçük varis, risk var b-bloker
  - Küçük varis, risk yok ??
  - Küçük varis bb yok 2 yıl, dekomp. yıllık, bb + EGD -

D'Amico G, Pagliaro L, Bosch J. Pharmacological treatment of portal hypertension: an evidence-based approach. *Semin Liver Dis* 1999;19:475-505.

Merkel C, Marin R, Angeli P, Zanella P, Felder M, Bernardinello E, et al. A placebo-controlled clinical trial of nadolol in the prophylaxis of growth of small esophageal varices in cirrhosis. *Gastroenterology* 2004;127:476-484.

Durum 3; Siroz, Orta-Büyük Varis, Kanamamış :

- 11 Çalışma metaanaliz
- %30 vs %14
- Mortalite anlamlı
- Cost effective (skleroterapi, şant)

D'Amico G, Pagliaro L, Bosch J. Pharmacological treatment of portal hypertension: an evidence-based approach. *Semin Liver Dis* 1999;19: 475-505.

Chen W, Nikolova D, Frederiksen SL, Gluud C. Beta-blockers reduce mortality in cirrhotic patients with oesophageal varices who have never bled (Cochrane review). *J Hepatol* 2004;40(Suppl 1):67 (abstract).

Teran JC, Imperiale TF, Mullen KD, Tavill AS, McCullough AJ. Primary prophylaxis of variceal bleeding in cirrhosis: a cost-effectiveness analysis. *Gastroenterology* 1997;112:473-482

Durum 3; Siroz, Orta-Büyük Varis, Kanamamış:

- EVL vs b-bloker?
- 2 metaanaliz~1450 hasta
- İlk kanama EVL
- Yan etki %4 vs %13
- Daha ciddi komp EVL

D'Amico G, Pagliaro L, Bosch J. Pharmacological treatment of portal hypertension: an evidence-based approach. *Semin Liver Dis* 1999;19:475-505.

Chen W, Nikolova D, Frederiksen SL, Gluud C. Beta-blockers reduce mortality in cirrhotic patients with oesophageal varices who have never bled (Cochrane review). *J Hepatol* 2004;40(Suppl 1):67 (abstract).

Teran JC, Imperiale TF, Mullen KD, Tavill AS, McCullough AJ. Primary prophylaxis of variceal bleeding in cirrhosis: a cost-effectiveness analysis. *Gastroenterology* 1997;112:473-482

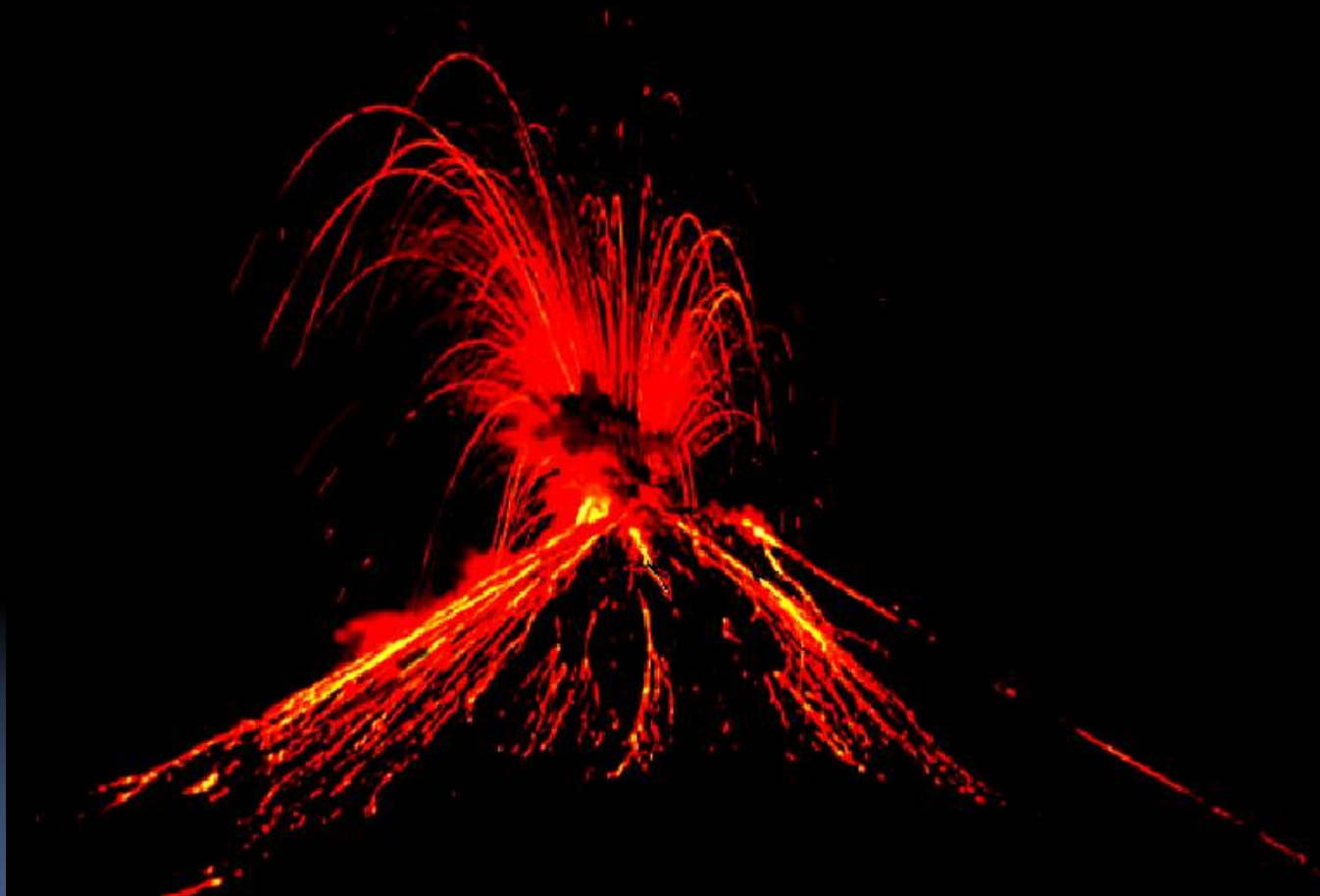
Durum 3; Siroz, Orta-Büyük Varis, Kanamamış:

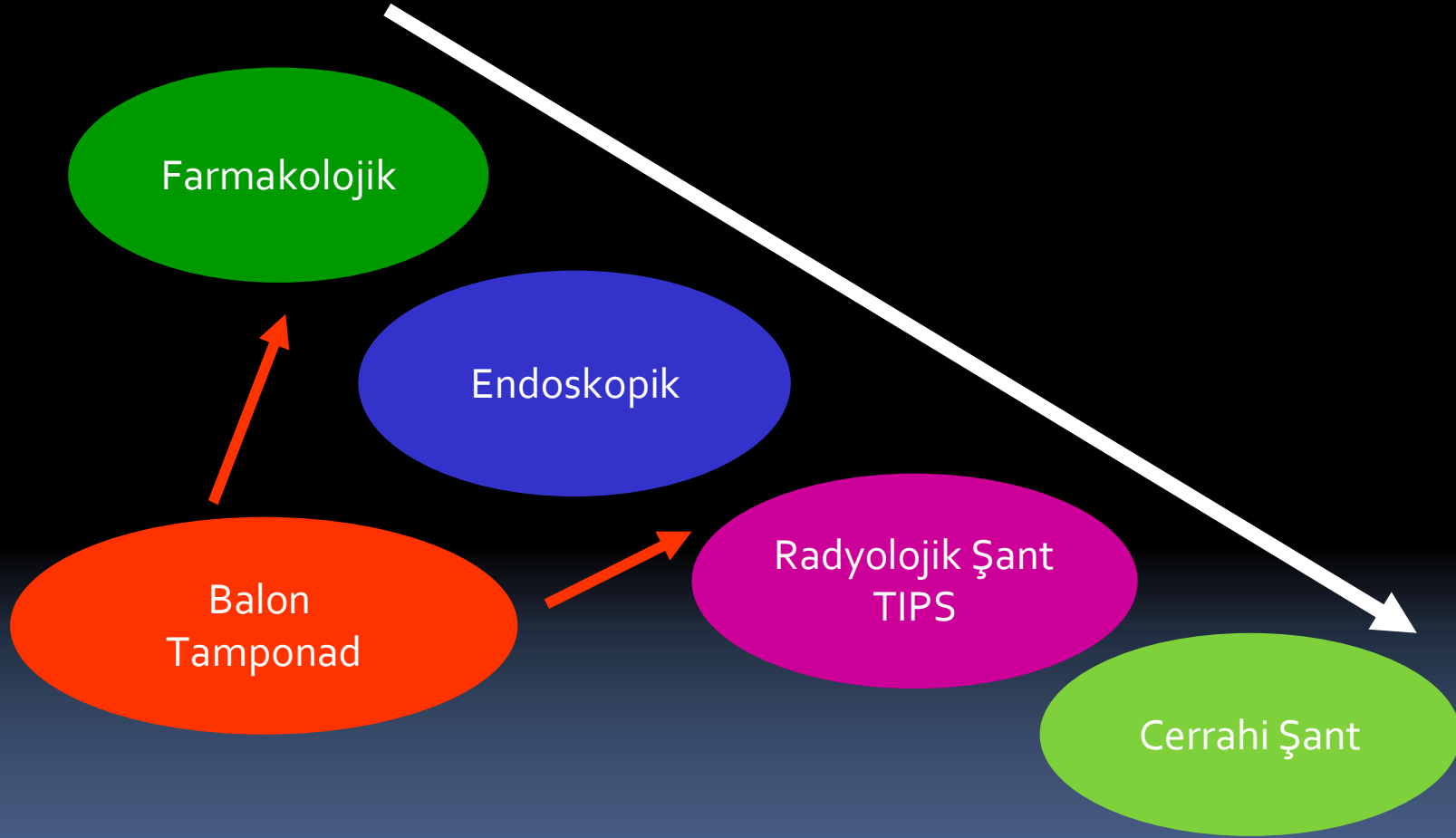
- Scl vs sham
- Artmış mortalite
- Nitrat vs b-bloker
- >50 artmış mortalite
- Şant (cerrahi/TIPS)
- Ensefalopati ve artmış mortalite

Angelico M, Carli L, Piat C, Gentile S, Capocaccia L. Effects of isosorbide-5-mononitrate compared with propranolol on first bleeding and long-term survival in cirrhosis. *Gastroenterology* 1997;113: 1632-1639.
D'Amico G, Pagliaro L, Bosch J. The treatment of portal hypertension: A meta-analytic review. *HEPATOLOGY* 1995;22:332-354
Boyer TD, Haskal ZJ. The role of transjugular intrahepatic portosystemic shunt in the management of portal hypertension. *HEPATOLOGY* 2005;41: 386-400.

Durum 3; Siroz, Orta-Büyük Varis, Kanamamış:

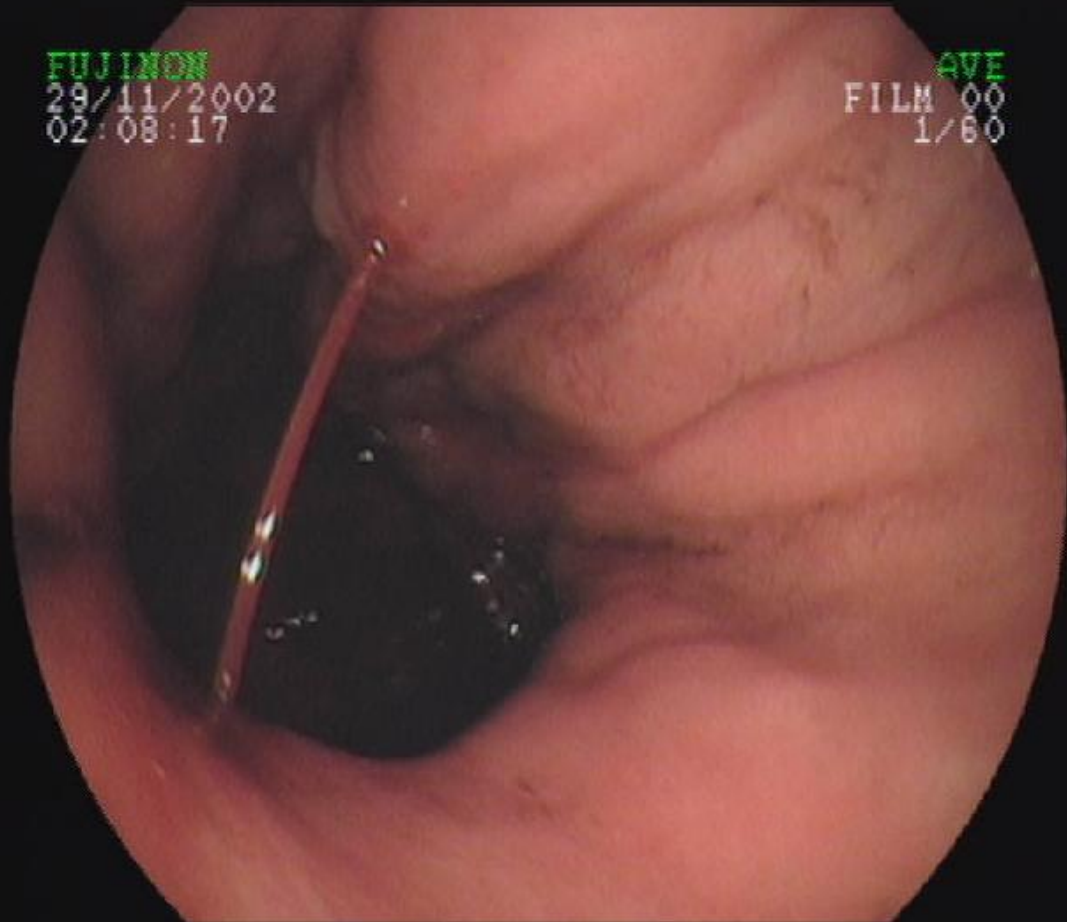
- Öneri;
- İlk kanama önlenmesinde
- Riskli bb veya EVL önerilir
- Yüksek riskli değil bb ilk seçenek, EVL
- Bb max doz, EGD gereksiz
- EVL, 1-2 hafta, 1-3 ay, 6-12 ay
- Nitrat, şant, scl uygun değil

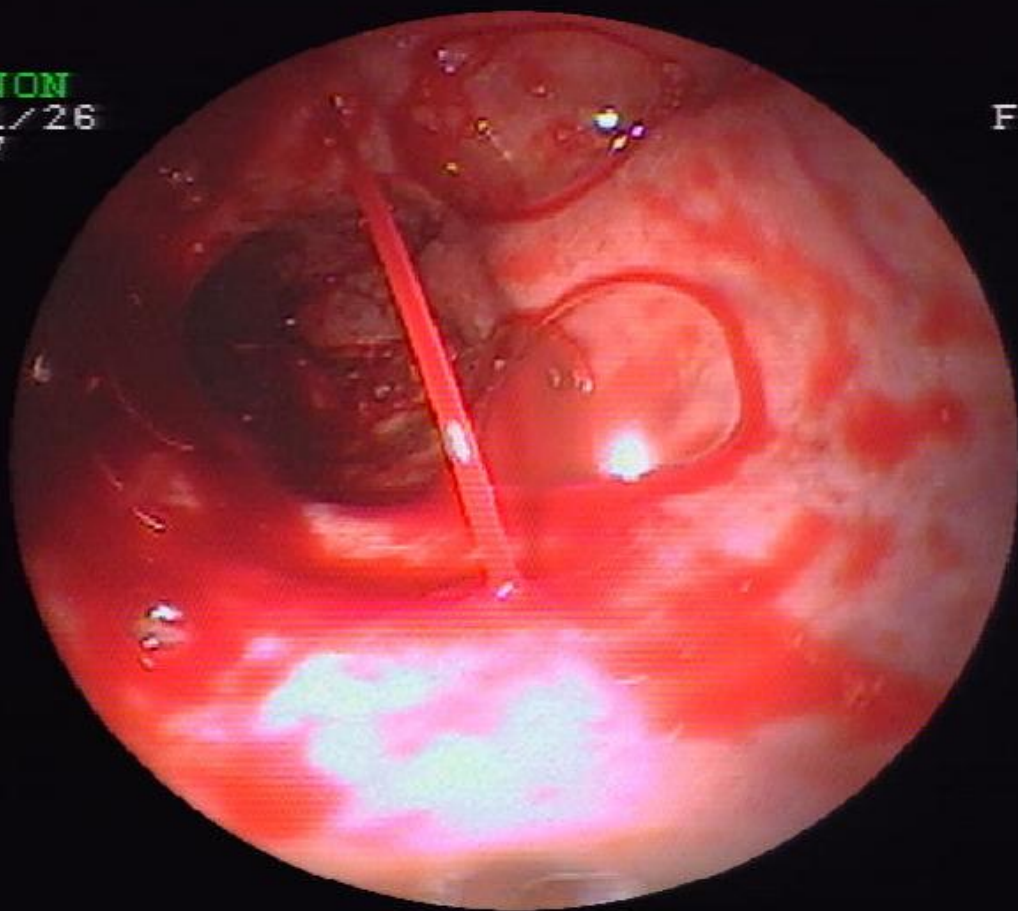
FUJINON
29/11/2002
02:08:17

AVE
FILM 00
1/60

NON
01/26
17

FI

Proflaktik Antibiyotik Uygulaması:

- Tüm hastalara ab tedavisi başlanmalıdır
- Enfeksiyon riskini ve tekrar kanama riskini azaltır
- Siprofloksazin 2x200 mg IV sonra 2x500 mg PO. (7-10 gün)
- Norfloksazin
- Seftriakson

Vazopressin:

- Kardiyak, mezenter, serebral ve ekstremitelerdeki iskemisi
- Aktif kanamayı durdurmakta etkindir ancak tekrar kanamayı azaltmaz.
- Nitrogliserin ile kombine edilirse etkinliđi artar.
- 0.4 U bolus, 0.4 – 1.0 U/dk IV infüzyon. (%60 – 80 etkinlik)
- Nitrogliserin 10 – 50 mg/dk IV infüzyon.

Terlipressin:

- Plasebo ile kıyaslanınca mortaliteyi azaltır
- Octreotid ile kıyaslanımda daha kalıcı etki
- Ligasyon kombinasyonunda octreotid ile eşdeğer

Somatostatin ve analogları:

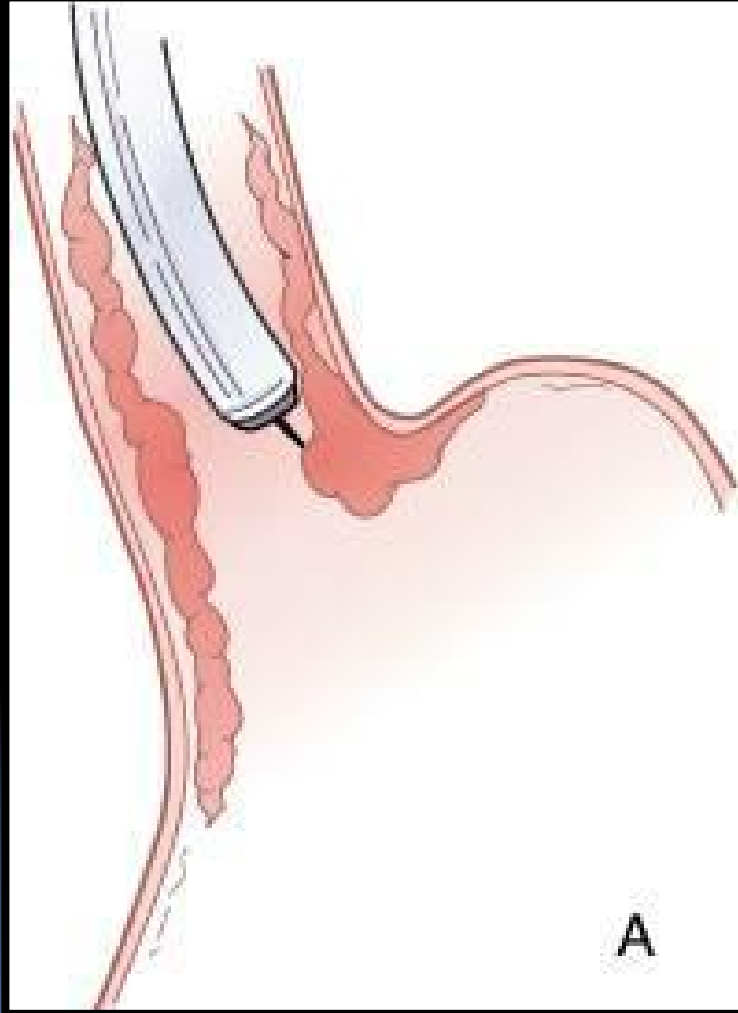
- Portal kan basıncını düşürür - Sistemik kan basıncını arttırır.
- Somatostatin - Plasebo 250 mcg bolus, sonrasında 250-500 mcg/saat inf – 5 gün. Kanamayı durdurmakta ve mortaliteyi önlemekte üstün.
- Somatostatin - Vazopressin: Kanama kontrolünde ve yan etki profilinde üstün. Mortaliteye etkileri benzer.
- Somatostatin - Skleroterapi: Kanama kontrolü, tekrar kanamanın önlenmesi ve mortaliteye etkileri benzer.
- Somatostatin + Skleroterapi kombinasyonu: Tekrar kanamanın önlenmesinde ve kısa dönem mortalitenin (5 gün) azaltılmasında benzer.
- Somatostatin + Bant ligasyonu kombinasyonu: Kanama kontrolünde üstün ancak, mortalitenin önlenmesinde monoterapiye benzer.

Skleroterapi:

- Erken kanama kontrolünde
- Tekrar kanamanın önlenmesinde
- Mortalitenin azaltılmasında
  - Balon tamponada, VP tedavisine ve bunların kombinasyonuna üstündür
  - Somatostatin monoterapisine benzerdir
  - Ancak en üstün tedavi Skleroterapi+Somatostatin uygulamasıdır.

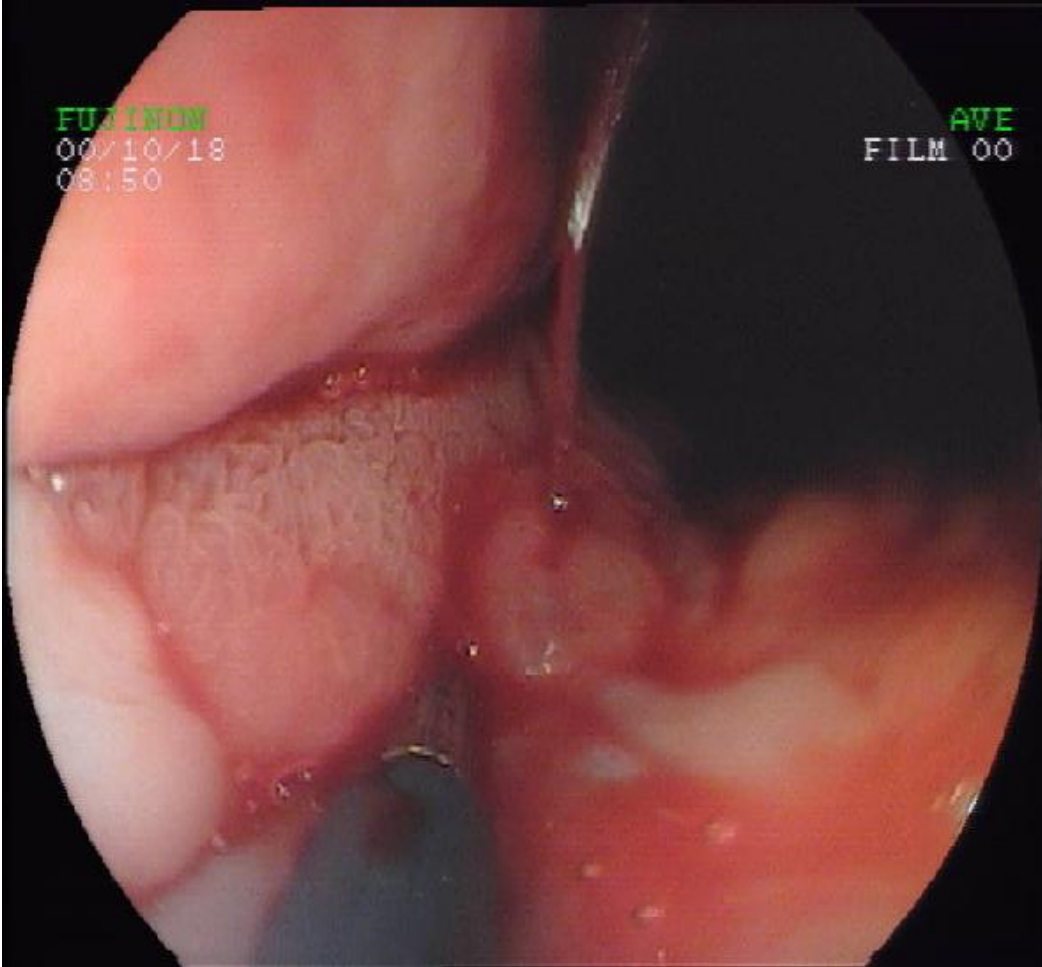
Band ligasyonu:

- Erken kanama kontrolünde
- Tekrar kanamanın önlenmesinde
- Skleroterapi ile eşdeğer**
- Görüş alanı??
- Teknik nedenler??
- Tecrübe??
- Seçim bireysel

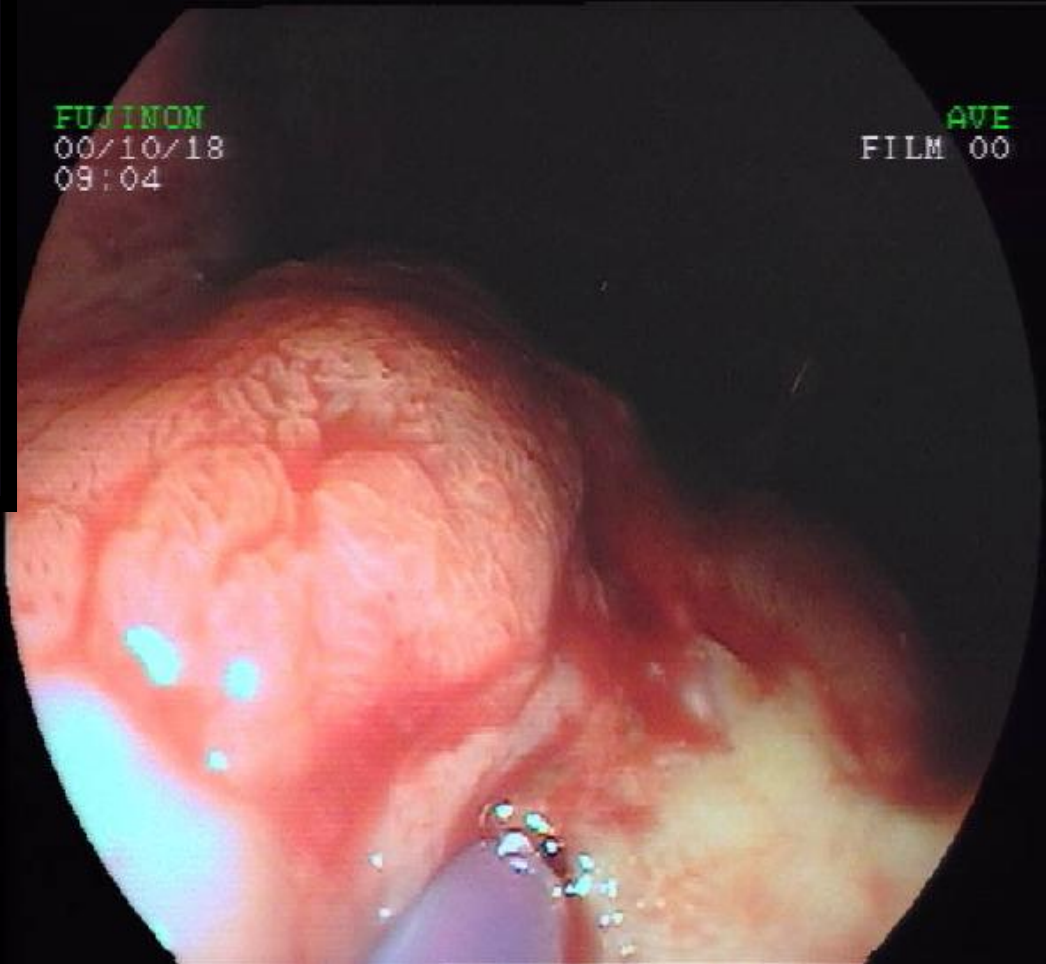
FUJINON
00/10/18
08:50

AVE
FILM 00

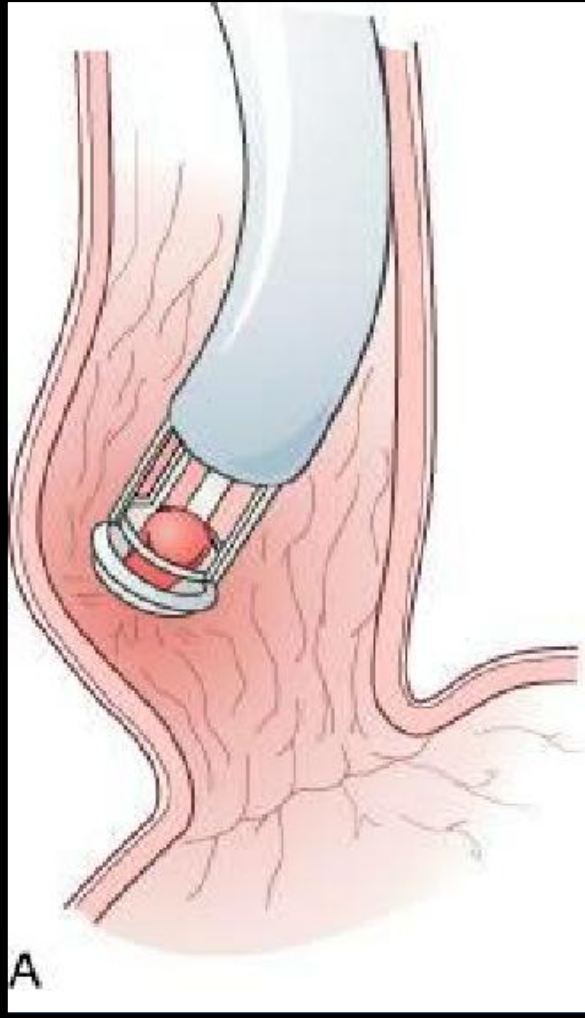

FUJINON
00/10/18
09:04

AVE
FILM 00

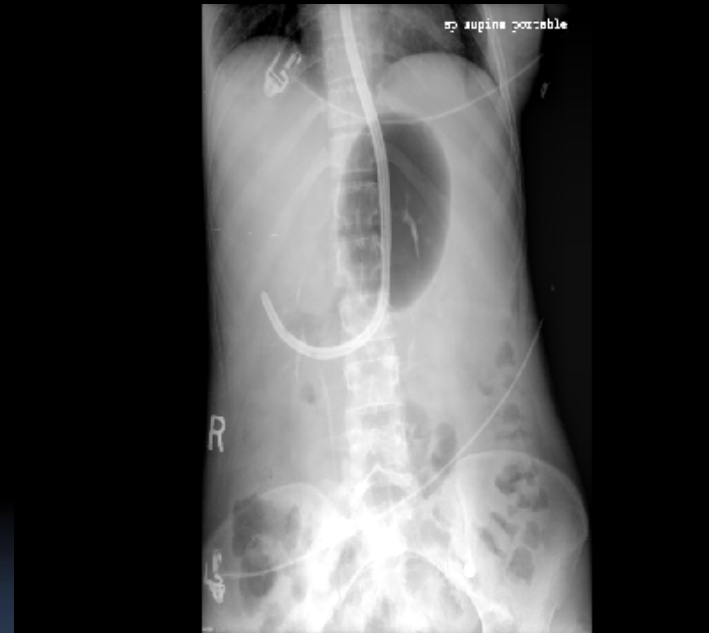
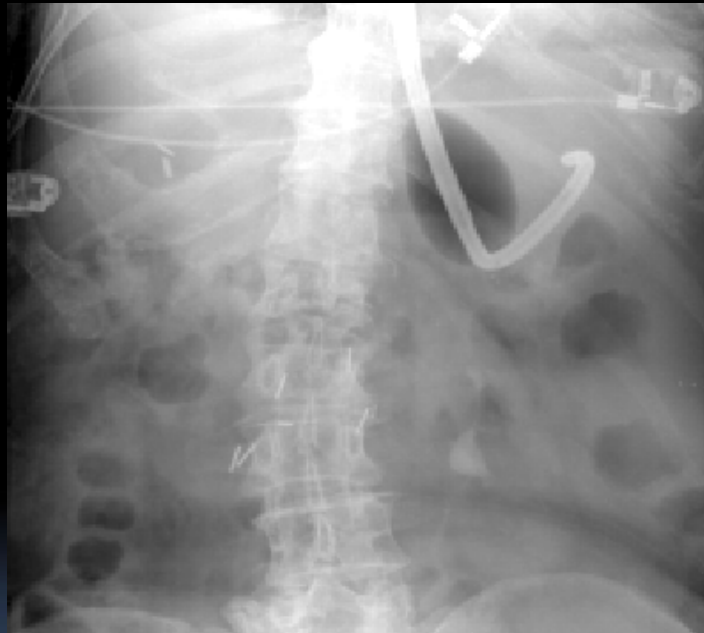

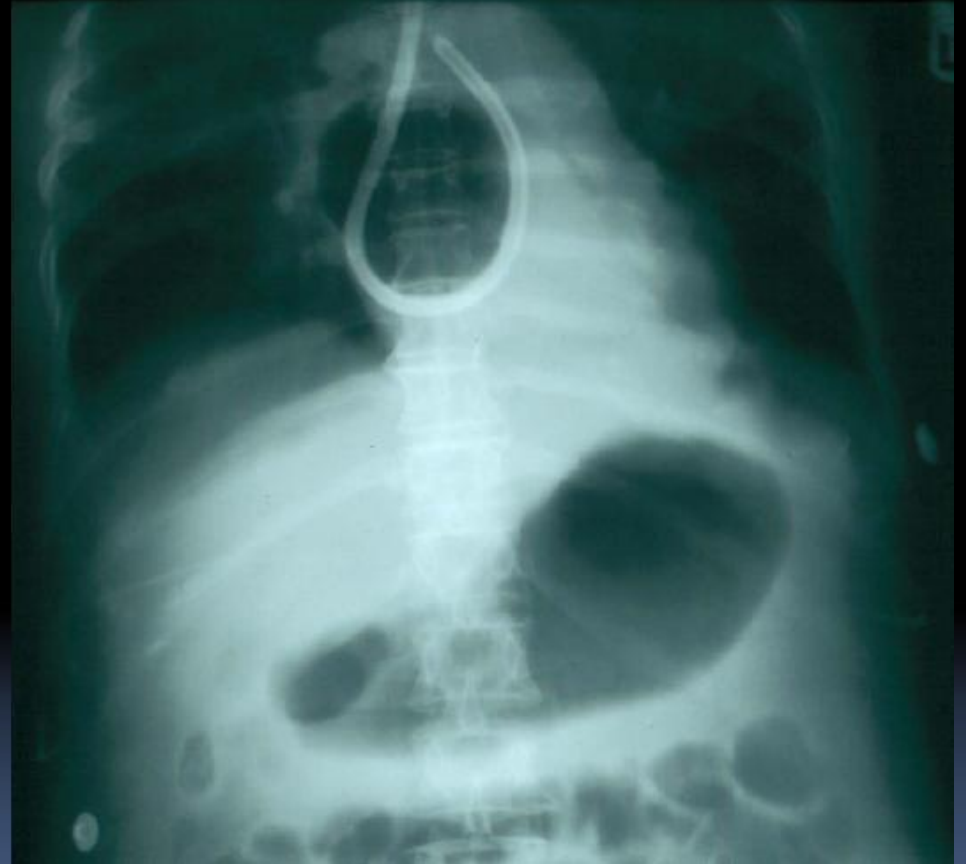
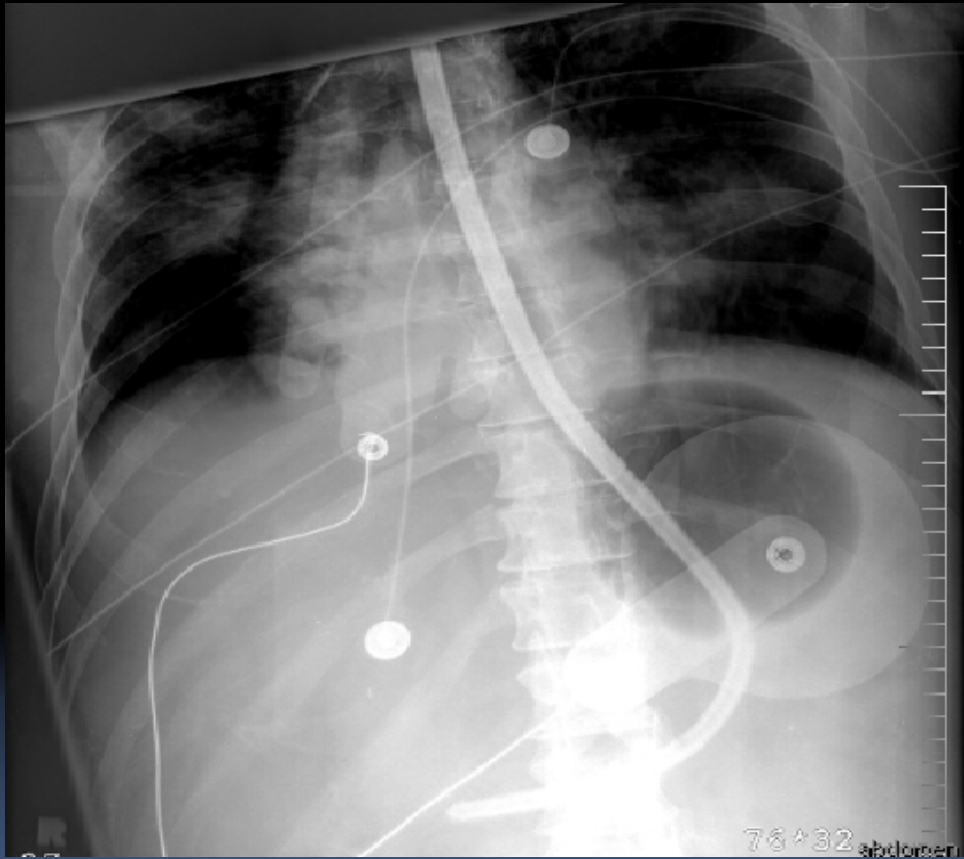
Diğer...

- Balon tamponadı:
  - %30-90* etkili
  - Basınç düşürüldüğünde tekrar kanama sık
  - Medikal tedavilerle kombine edilmeli
- TIPS:
  - Skleroterapi ile kontrol edilemeyen hastalarda başarılı
- Cerrahi:
  - Diğer tüm yöntemlere rağmen kanaması kontrol edilemeyen hastalar cerrahi tedaviye adaydırlar.
  - Perioperatif mortalite çok yüksektir. >%50
  - Postoperatif dönemde %40 – 50 hepatik ensefalopati gelişir.

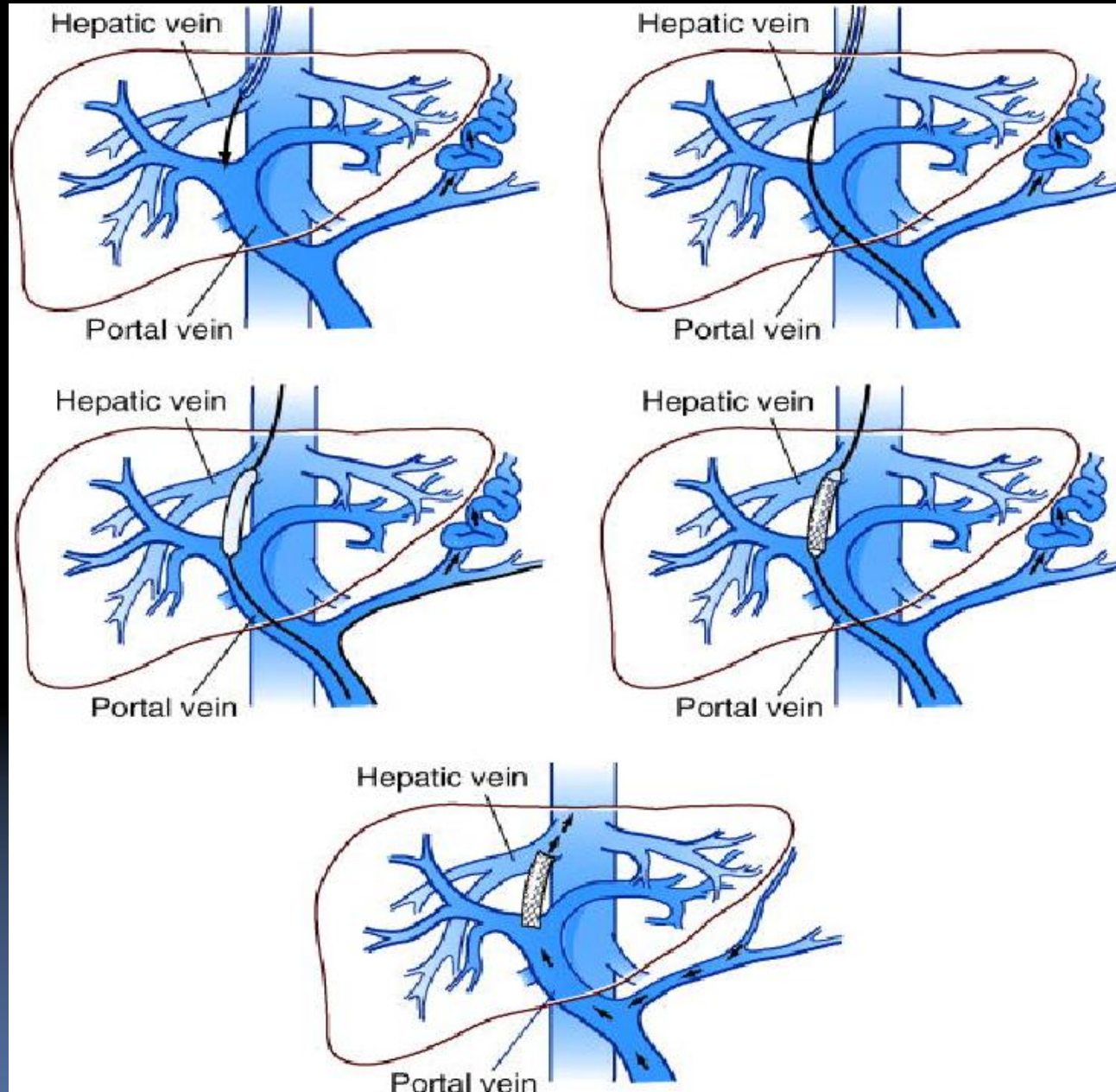

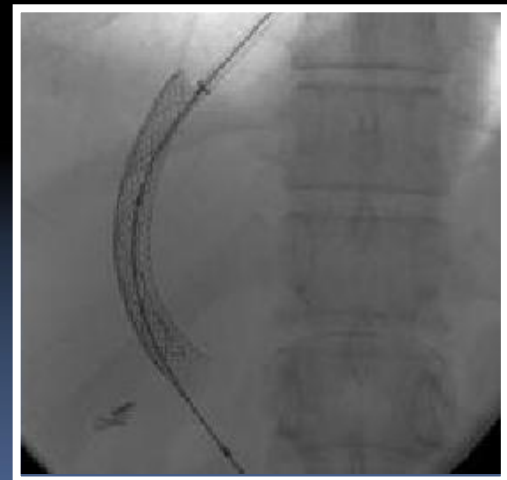
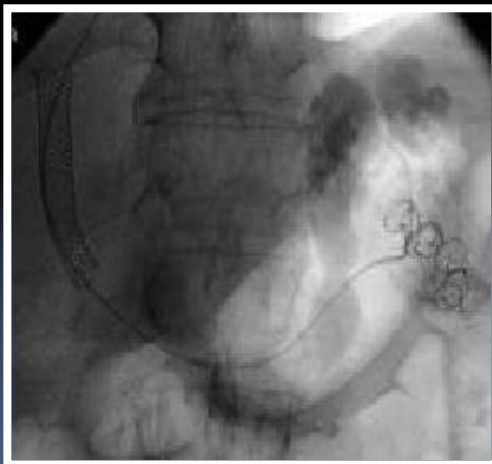

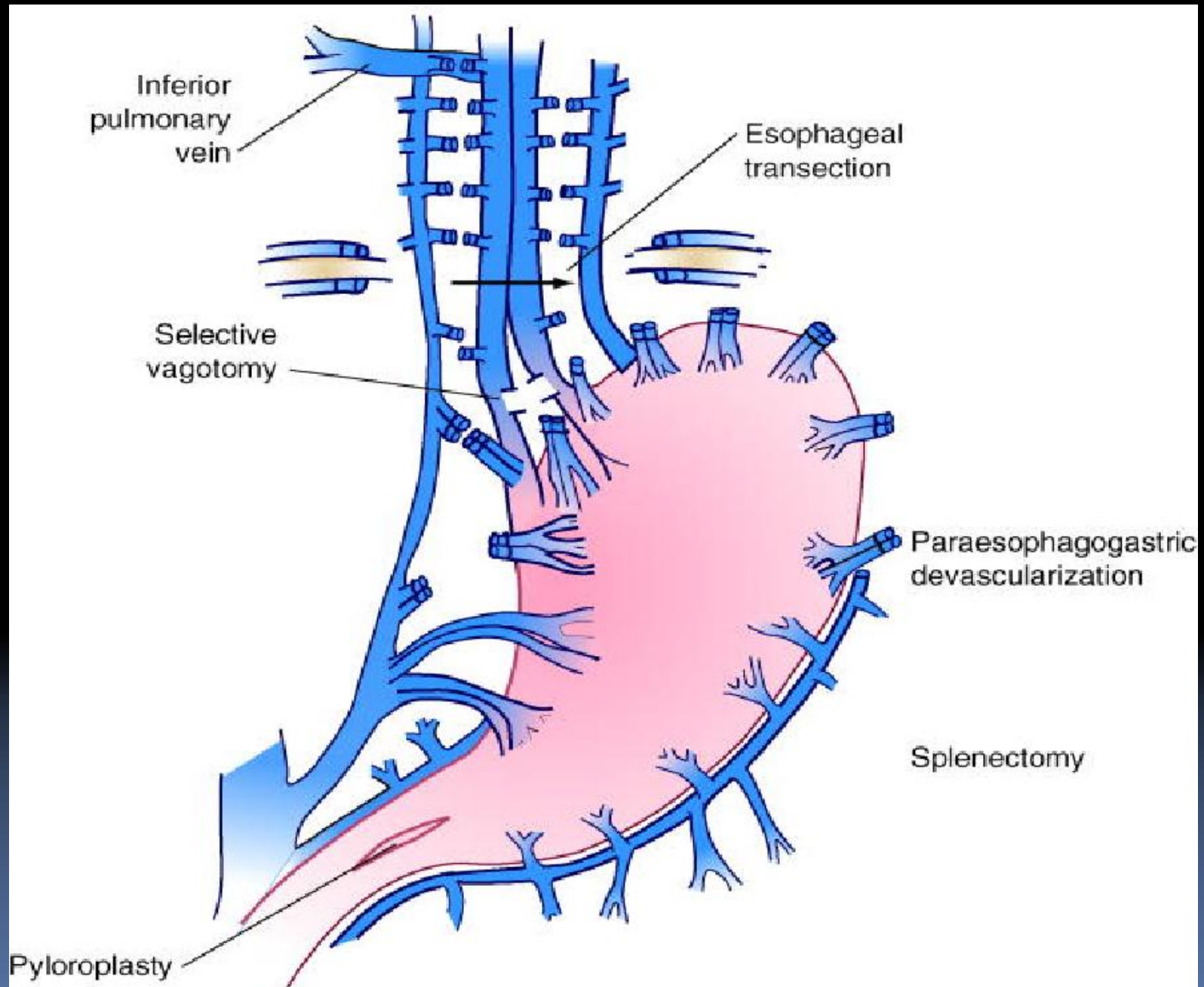

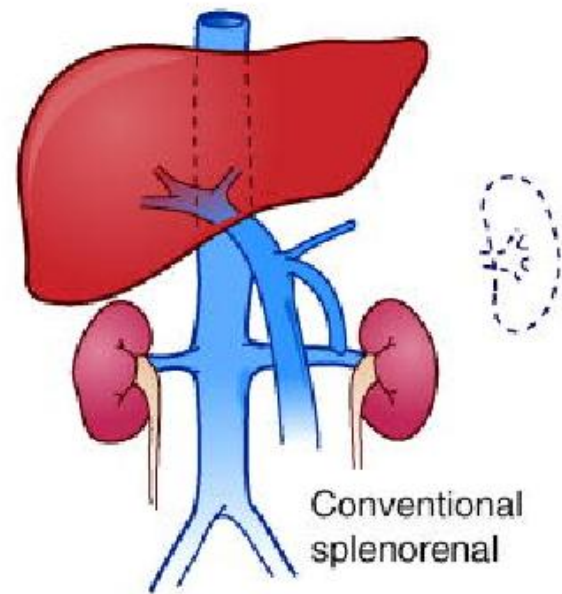
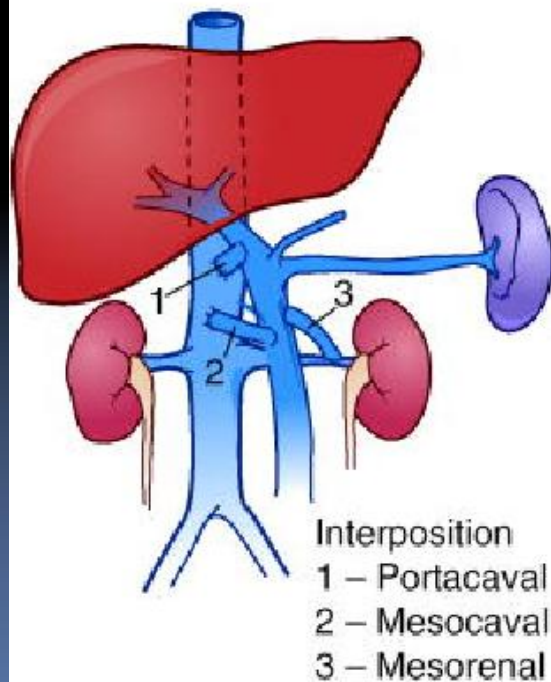
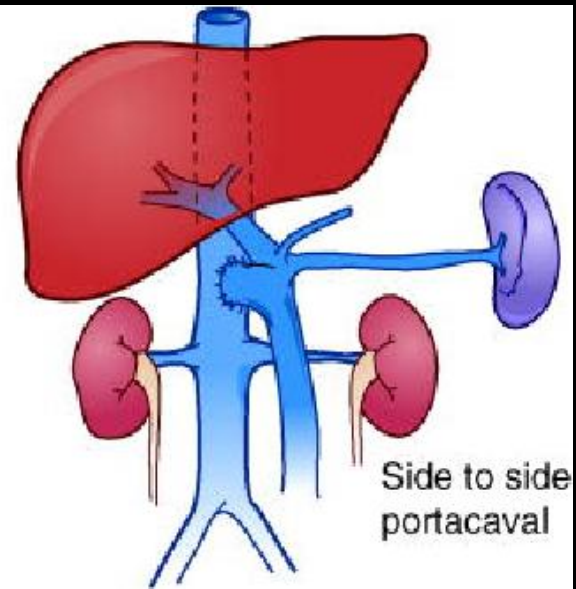
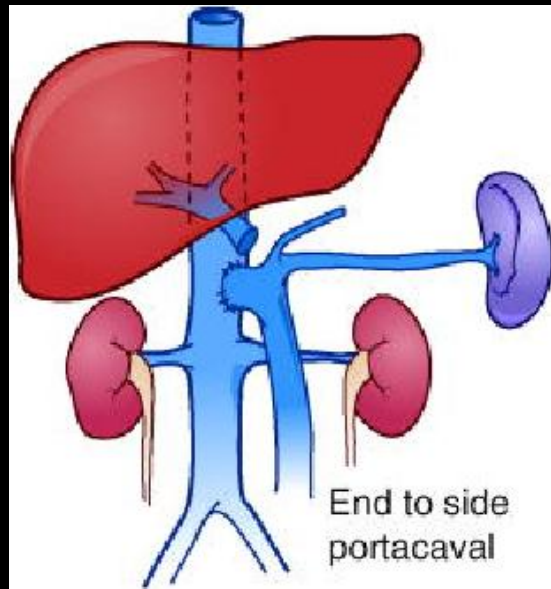

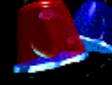

Aktif varis kanaması

Hemodinamik Resüsitasyon

Hb : 9-10 gr/dl
Plt > 50.000 /mm³
INR < 2,0

Komplikasyonları Önle

Hemostazı sağla
IV okreotid veya somatostatin
Endoskopi – skleroterapi/ligasyon

Aspirasyon pnömonisi
Enfeksiyon/sepsis
Hepatik ensefalopati
Böbrek yetmezliği

Kanama Durdu

Tekrar kanamayı önle

Child-Pugh evre

A

B veya C

Endoskopik band ligasyonu
Beta bloker
Cerrahi şant
TIPS

Kanama sürüyor

Endoskopik band ligasyonu
OLT için değerlendir

Erken 2. kanama

EVL/EST

Balon tamponad
+/-
somatostatin/okreotid

TIPS
Cerrahi